ZMO ZONA METROPOLITANĂ ORADEA

Strategia de dezvoltare locală a comunei SÎNTANDREI

Strategia de dezvoltare locală a comunei SÎNTANDREI

Cuprins

CAPITOLUL I – ANALIZA DIAGNOSTIC 4

1.1. CONTEXT 5
1.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE 6
1.2.1. Cadrul general 6
1.2.2. Demografie 8
1.2.3. Terenuri și locuințe 11
1.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului 13
1.2.5. Servicii publice 15
1.2.6. Dezvoltare economică 20
1.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare 29
1.3. ANALIZA PEST 31

CAPITOLUL II – STRATEGIA DE DEZVOLTARE 34

2.1. VIZIUNE. MISIUNE. OBIECTIVE 35
2.2. POLITICI ȘI PROGRAME SECTORIALE 38
2.3. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE 64

CAPITOLUL I

CAPITOLUL I – Analiza diagnostic

1.1. CONTEXT

Zona Metropolitană Oradea a fost creată prin asocierea municipiului Oradea cu unitățile teritorial-administrative localizate în aria de proximitate, respectiv comunele Biharia, Borș, Cetariu, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Sânmartin, Sîntandrei. Astfel, cele 9 localități fondatoare care se situează la granița de vest a României au înființat, prin hotărârea adunării generale a asociaților din data de 9 mai 2005, prima asociație de dezvoltare intercomunitară cu personalitate juridică din România, în format de arie metropolitană.

La data de 31 iulie 2007, comuna Girișu de Criș a aderat la asociație, determinând creșterea numărului de asociați la 10 (zece) unități administrativ-teritoriale. Ulterior, comuna Toboliu s-a desprins de Girișu de Criș, devenind o unitate administrativ teritorială separată, fiind și ea parte a asociației.

Începând din 2 iunie 2010, Zona Metropolitană Oradea (ZMO) numără 12 membri, Adunarea Generală a Asociațiilor (AGA) aprobând cu unanimitate de voturi lărgirea asociației prin includerea comunei Ineu ca membru cu drepturi depline.

Scopul asocierii, așa cum a fost stabilit acesta în documentele de constituire, este de a stimula și sprijini creșterea prosperității teritoriului zonei, respectiv ridicarea bunăstării cetățenilor acesteia, direcția de orientare fiind creșterea continuă a calității vieții.

Obiectivul general marchează conceptul de dezvoltare durabilă a teritoriului metropolitan, în contextul formării în perspectivă a unui spațiu urbanistic comun celor 9 localități fondatoare, urmărind implementarea tuturor principiilor necesare asigurării unei bine închegate coeziuni teritoriale.

Obiectivele specifice stabilite țin de alinierea Zonei Metropolitane Oradea la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale, de instaurare în teritoriul metropolitan a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale și, nu în ultimul rând, de creștere a coeziunii economice și sociale la nivelul zonei. Între principalele direcții de activitate a asociației regăsim elemente legate de promovarea unei strategii coerente de dezvoltare durabilă, de aplicarea unor politici publice care să permită o creștere continuă de valoare adăugată, de atragere, facilitare și sprijinire a investițiilor directe, de elaborare a unor proiecte cu impact major pentru sustenabilitatea zonei, la care se adaugă o serie de considerente care fac trimitere către viabilizarea unei poziții de policentru transfrontalier major.

Obiectivul general al acestei strategii de dezvoltare durabilă îl reprezintă creșterea standardului de viață prin valorificarea resurselor existente și promovarea potențialului unității teritorial-administrative. Pentru a duce la îndeplinirea acestui obiectiv trebuie realizată o analiză completă și realistă a situației existente în cadrul comunei Sîntandrei, corelată cu situația din cadrul Zonei Metropolitane Oradea, a județul Bihor, din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și nielul național, identificând problemele existente și măsurile care trebuie adoptate și conturarea profilului strategic.

1.2. ANALIZA SITUAŢIEI EXISTENTE

1.2.1. Cadrul general

Scurt istoric. Cele mai vechi documente care pomenesc de Sîntandrei datează din secolele al XIII-lea şi al XIV-lea, într-un document din 1291 localitatea fiind numită „Santus Andrea". Mai multe dovezi arheologice demonstrează că teritoriul comunei Sîntandrei a fost locuit din cele mai vechi timpuri. Între urmele aşezărilor omeneşti găsite se numără fragmente de ceramică pictate din epoca neolitică, urmele unei aşezări din epoca bronzului, resturile unui cimitir, uneltele şi armele, cele mai vechi datând din neolitic şi epoca bronzului. Alături de epoca bronzului, bogat reprezentată, ca dovadă a locuirii intense a acestui teritoriu, epoca fierului este şi mai bogat reprezentată.

În anul 1311 comuna Sîntandrei – denumită atunci "Villa Sant Andreae" – apare ca proprietate a contelui Andrei de Borş. Din 1332 localitatea este menţionată în registrul dijmelor papale sub denumirea de "Sancto Andreas", iar apoi "Zenthandres". După doi ani localitatea se separă în două părţi, una intrând în posesia episcopului Oradiei. În 1907 denumirea se schimbă din "Szentandres" în "Bihar", iar din 1913 apare ca "Sîntandrei Bihor".

Aşezare geografică. Comuna Sîntandrei este situată în partea de vest a ţării (Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest), în zona vestică a judeţului Bihor. În cadrul Zonei Metropolitane Oradea, comuna Sîntandrei are o poziţionarea relativ centrală, învecinându-se la est cu municipiul Oradea, la sud cu comuna Nojorid, la vest cu comuna Girişu de Criş şi la nord cu comuna Borş.

Organizare administrativă. Comuna Sîntandrei are în componenţa administrativă două sate: Palota şi Sîntandrei. Acesta din urmă este şi reşedinţa de comună.

Accesibilitate. În comuna Sîntandrei accesul se poate realiza atât prin intermediul căilor rutiere, cât şi prin intermediul căilor feroviare. Principalul traseu rutier pe care se poate ajunge în Sîntandrei este DJ797 care facilitează comunicarea cu localităţi precum: Tărian, Girişu de Criş, Toboliu, Sânnicolau Român, Inand.

În comuna Sîntandrei există o staţie CFR (haltă de călători), localitatea fiind traversată de Magistrala Feroviară 300 care trece prim următoarele locaţii: Bucureşti - Braşov - Sighişoara - Teiuş - Războieni - Cluj Napoca – Oradea.

Accesul aerian poate fi realizat prin intermediul Aeroportului Internaţional Oradea, situat la o distanţă de circa 7 km de comuna Sîntandrei.

Suprafaţă. Comuna Sîntandrei se întinde pe o suprafaţă de 28,01 km^2, ocupând o pondere de 3,7% din suprafaţa totală a Zonei Metropolitane Oradea. Sîntandrei este localitatea componentă a Zonei Metropolitane Oradea cu cea mai mică suprafaţă.

Comuna Sîntandrei este una dintre cele mai mici localităţi rurale din cadrul judeţului Bihor, deţinând doar 0,4% din fondul funciar existent la nivel judeţean. Doar comuna Pocola are o suprafaţă mai redusă decât comuna Sîntandrei (24,35 km^2).

Relief. Comuna Sîntandrei este situată în Câmpia Miersigului, câmpie piemontană la contac cu Dealurile şi Depresiunile Crişului Negru. Astfel, Câmpia Miersig face parte dintre câmpiile mai înalte ale Câmpiei de Vest, alături de Carei, Ierului, Miersig, Cermei, Aradului, Vingăi şi Gătaiei. Câmpia înaltă s-a format în urma unui proces de acumulare şi de eroziune, la nivelul teraselor, datorită apropierii zonei de subsidenţă a Crişurilor. Deşi dispusă în trepte, suprafaţa reliefului constituie, în ansamblu, un plan uşor înclinat, de la 200 m, cât are în vecinătatea dealurilor, până la 110 m spre Câmpia joasă.

Climă. Clima comunei se află sub influenţa circulaţiei vestice ce transportă mase de aer oceanic, umede. Media anuală a temperaturii aerului are valori cuprinse între 10°-11°C, valori specifice zonei de câmpie. Cantitatea medie anuală de precipitaţii înregistrează valori de 600 - 700 mm/an. Vânturile cele mai frecvente sunt cele de sud, urmate de cele vestice şi cele din sector nordic.

Resurse naturale. Circa 75% din suprafaţa comunei Sîntandrei este destinată utilizării agricole, fie pentru cultivarea terenului fie pentru păşuni. Suprafaţa

fondului forestier de la nivel local este destul de redusă, comuna fiind situată într-o zonă de șes.

Comuna Sîntandrei este traversată de râul Crișul Repede, pe teritoriul localității existând zone adesea frecventate de pescari.

În ceea ce privește rezervațiile naturale, în Sîntandrei există un sit comunitar Natura 2000 ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede. Acesta se întinde și pe alte localități din vecinătate: comuna Borș, comuna Girișu de Criș și municipiul Oradea. Situl este recunoscut pentru habitatul de Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*, fiind format în proporție de 36% din râuri și lacuri, 26% culturi (teren arabil), 21% pășuni, 15% mlaștini și turbării și 2% alte terenuri arabile. Între cele mai importante specii din cadrul Luncii Inferioare a Crișului Repede amintim: Buhaiul de baltă, Porcușorul de șes, Boarcă, Dunariță, Zvârlugă, Răspăr, Pietrar, Fusar mic, Petroc, etc.

Resurse antropice. La nivelul comunei Sîntandrei există mai multe monumente istorice recunoscute de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice: Situl arheologic de la Sîntandrei "Grădina de legume", Biserica romano - catolică "Sf. Anton din Padova (1825), Biserica greco-catolică "Sf. Arhangheli Mihail și Gavril" (construită în 1782, renovată în 1906 și 1952) și mai multe așezări care datează din perioada de tranziție la epoca bronzului, epoca bronzului și Hallstatt.

Economia locală este orientată preponderent spre industrie, aproximativ 56,1% din cifra de afaceri înregistrată în anul 2013 în comuna Sîntandrei datorându-se întreprinderilor care desfășoară activități în acst sector (în special, industria alimentară - Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă).

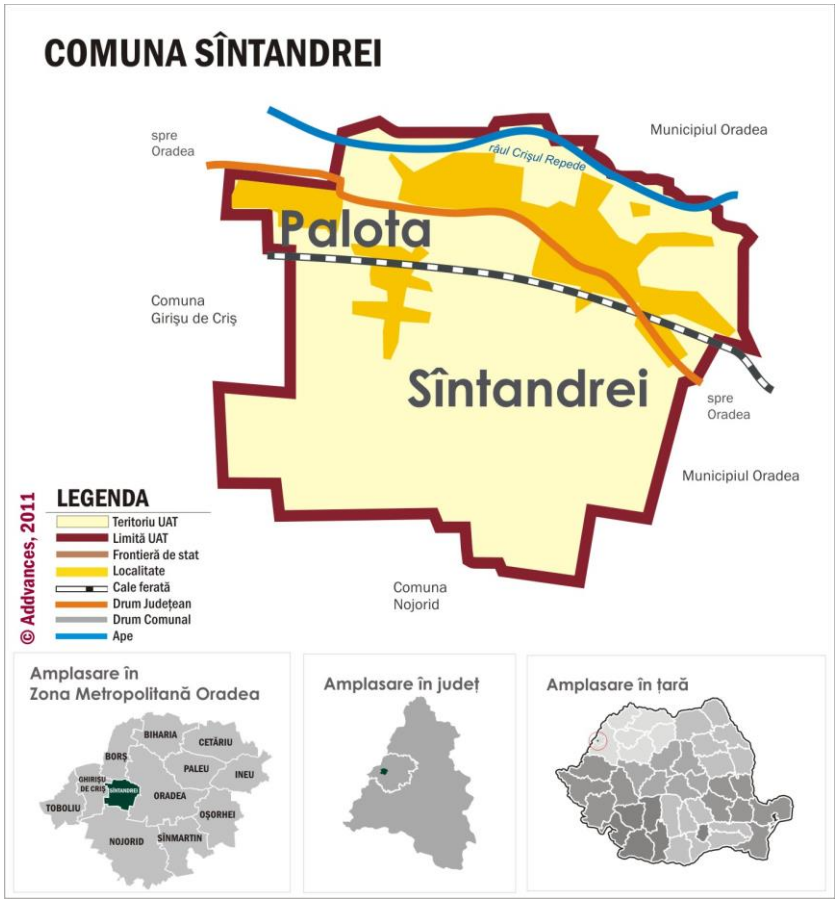

1.2.2. Demografie

Evoluția populației

Conform Institutului Național de Statistică (INS), la 1 ianuarie 2015 populația după domiciliu din comuna Sîntandrei totaliza 5.400 persoane, cu 4% mai mult decât în anul anterior. Populația stabilă din Sîntandrei reprezintă 10,4% din populația existentă în mediul rural al Zonei Metropolitane Oradea și 2% din întreagă zonă (urban și rural).

Rata medie anuală de creștere a populației stabile în perioada 2010-2015 a fost de 4,6%, ritm de creștere superior celui Zona Metropolitană Oradea (0,2%).

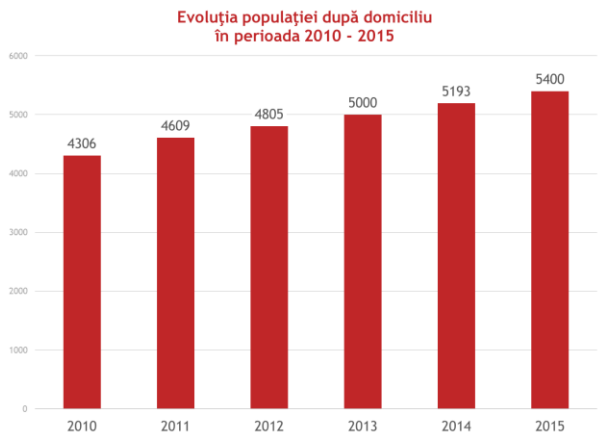

Comuna Sîntandrei este una din localitățile cu o populație de sex feminin mai mare decât cea de sex masculin în 2014: 48,4% persoane de sex masculin și 51,6% persoane de sex feminin au fost înregistrate în anul 2014.

Comuna Sîntandrei este cea mai aglomerată localitate rurală din Zona Metropolitană Oradea, la 1 km^2 revenind 190,4 locuitori (+130,5% față de densitatea populației din mediul rural al ZMO). Densitatea mare a populației este cauzată de suprafața mică a comunei, aceasta deținând cea mai redusă suprafață din Zona Metropolitană Oradea și fiind una dintre cele mai mici comune din județul Bihor. În comparație cu densitatea populației din întreaga Zonă Metropolitană Oradea, valoarea înregistrată în Sîntandrei este de aproape 2 ori mai mică.

Conform Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, un procent de 80,3% din locuitorii comunei Sîntandrei sunt de etnie română, 7,5% de etnie maghiară, 4,3% de etnie germană, 3,1% de etnie romă, 0,6% de etnie slovacă și 0,1% alte etnii (italieni, bulgari, etc.). Particularitatea comunei în Zona Metropolitană Oradea este dată și de numărul ridicat de etnici germani (37,6% din etnicii germani din ZMO locuiesc în Sîntandrei). Aceștia reprezintă un sfert din persoanele de etnie germană din județul Bihor și mai mult de jumate din populația de etnie germană din mediul rural al județului.

În ceea ce privește distribuția populației din comuna Sîntandrei pe confesiuni religioase, conform Recensământului Populației și Locuințelor din 2011, 64,2% din locuitori erau de religie ortodoxă, 11,5% romano-catolici, 7,6% greco-catolici, 7,5% penticostali, 2,1% baptiști, 2% reformați și 0,1% alte religii.

Conform datelor INS din ianuarie 2015, 842 persoane din Sîntandrei au vârsta cuprinsă între 0 – 14 ani (15,6%), 4.004 persoane au vârsta cuprinsă între 15 – 64 ani (74,1%) și 554 au vârsta peste 65 ani (10,3%). Astfel, ponderea tinerilor este mai ridicată decât în Zona Metropolitană Oradea unde 13,7% din populație avea vârsta de maxim 14 ani.

Durata medie a vieții în 2014 în județul Bihor era de 72,7 ani cu diferențe de 7 ani între femei (77,2 ani) și bărbați (70,2 ani). Durata medie a vieții la nivel județean este în continuă creștere, de la 72,3 ani în anul 2010, ridicându-se până la 73,3 ani în anul 2012 și 73,5 ani în 2013.

La nivelul județului nu se semnalează diferențe majore între durata medie a vieții pe medii de rezidență: 74,8 ani în mediul urban și 72,8 ani în mediul rural.

Durata medie a vieții înregistrată în anul 2014 la nivel național (74,4 ani) a fost peste pragul regional și județean analizat.

Indicatori statistici demografici

Gradul de îmbătrânire a populației din comuna Sîntandrei este ceva mai redus decât cel din Zona

Metropolitană Oradea. La 1 iulie 2014, gradul de îmbătrânire demografică în Sîntandrei era de 677‰ şi de 961‰ în ZMO (+41,9% faţă de nivelul local). Astfel, în Sîntandrei la 1000 de tineri (0-14 ani) revin 677 persoane vârstnice (65 ani şi peste).

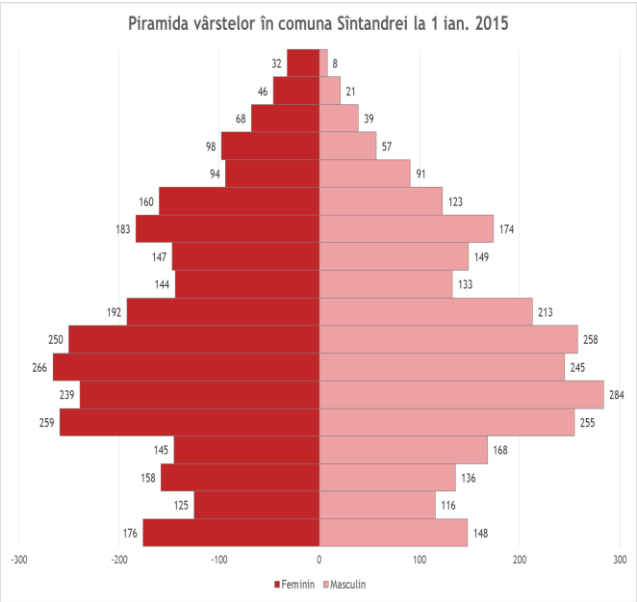

În ceea ce priveşte gradul de dependenţă demografică (raportul dintre numărul populaţiei de 0-14 ani şi peste 65 ani, pe de o parte, şi numărul populaţiei cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani), valoarea înregistrată în comuna Sîntandrei este foarte apropiată de cea din Zona Metropolitană Oradea. Astfel, la 1 iulie 2014 rata de dependenţă demografică din Sîntandrei era de 353‰ (la 1000 de persoane adulte revin 353 tineri şi vârstnici), în timp ce în ZMO rata de dependenţă demografică era de 367‰ (la 1000 de persoane adulte revin 367 tineri şi vârstnici).

Raportul de dependenţă a tinerilor este superior celui de dependenţă a vârstnicilor (210‰, faţă de 142‰), situaţie specifică localităţilor în cadrul cărora tinerii au o pondere mai ridicată.

Mişcarea naturală şi migratorie a populaţiei

În anul 2010 în comuna Sîntandrei au fost înregistrate 57 persoane născute vii, cu 7,5 procente mai mult decât în anul anterior. De altfel, valoarea înregistrată în 2010 este maxima ultimilor ani. Rata de natalitate (numărul născuţilor vii la 1000 de locuitori) este de 13,2‰, peste rata existentă în Zona Metropolitană Oradea (11‰).

Rata de mortalitate din Sîntandrei a fost de 8,1‰ în anul 2010, fiind înregistrate 35 persoane decedate. În comparaţie cu anul precedent, numărul deceselor a scăzut cu 28,6 procente.

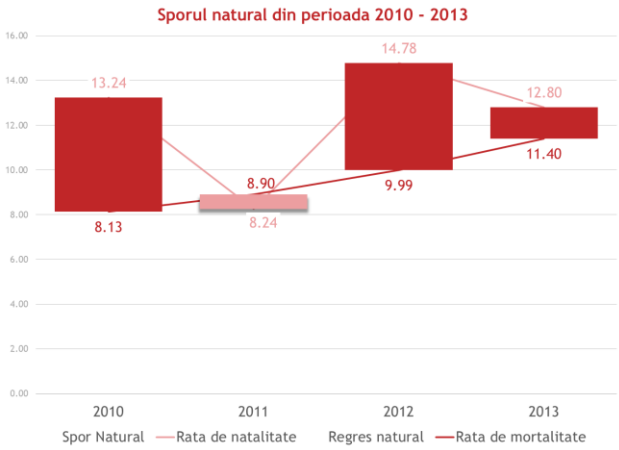

Rata sporului natural era în 2013 de 1,4‰, în scădere faţă de valoarea înregistrată de aceasta în anul 2010 (5,1‰). În această perioadă au fost ani (2011) în care rata sporului natural a fost negativă, rata mortalităţii depăşind rata natalităţii. Rata sporului natural din comuna Sîntandrei din anul 2013 este superioară celei de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea (-0,4‰).

Indicatori statistico-demografici, 1 iulie 2014

	Gradul de îmbătrânire demografică	Rata de dependenţă demografică	Raportul de dependenţă a tinerilor
România	1.019	429	213
Judeţul Bihor	955	433	221
ZMO	961	367	187
Sîntandrei	677	353	210

Sursa: INS

În comuna Sîntandrei în anul 2012 soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă) a fost unul pozitiv, în timp ce soldul schimbărilor de reședință a fost negativ. Astfel, numărul stabilirilor cu domiciliul a fost de 238 persoane, în timp ce doar 74 persoane cu plecat cu domiciliul în alte localități (sold de 164 persoane).

În anul 2012, soldul schimbărilor de reședință a fost de -19 persoane, fiind înregistrate 22 stabiliri de reședință și 41 plecări cu reședința.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Evoluția pozitivă a populației stabile din comună în perioada 2010-2015; - Distribuția destul de echilibrată a populației pe sexe; - Înregistrarea unui grad de îmbătrânire a populației inferior celui de la nivel metropolitan, județean și național; - Rata de dependență demografică se situează sub nivelul înregistrat la nivel județean, regional și național; - Rata majoritar pozitivă a sporului natural înregistrată în perioada 2010-2015; - Soldul pozitiv al schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă);	- Soldul negativ al stabilirilor de reședință în comună; - Creșterea în ultimii ani a numărului persoanelor decedate;
Oportunități	**Amenințări**
- Susținerea natalității la nivel național prin stimulente guvernamentale (ajutoare pentru copii, alocații, etc.); - Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei poate determina reîntoarcerea populației plecată la muncă în străinătate.	- Migrarea populației în străinătate pe fondul crizei economice mondiale; - Îmbătrânirea populației pe fondul scăderii numărului de nou născuți; - Creșterea ratei divorțialității ca urmare a plecării unuia din parteneri la muncă în străinătate.

1.2.3. Terenuri şi locuinţe

Terenuri

Comuna Sîntandrei se întinde pe o suprafaţă de 2.836 ha, reprezentând 3,8% din suprafaţa totală a Zonei Metropolitane şi 0,4% din suprafaţa judeţului Bihor.

O mare parte a suprafeţei comunei era ocupată 2012 de terenurile agricole, 1.572 ha (55,4% din suprafaţa totală).

Suprafaţa terenurilor neagricole este de 1.264 ha (44,6%), din care pe 1.075 ha (85% din suprafaţa neagricolă) sunt construite imobile şi curţi, 39 ha (3,9%) sunt ocupate de căile de comunicaţii şi căile ferate şi 66 ha (5,2%) reprezintă terenuri cu ape şi ape cu stuf.

Locuinţe

Fondul de locuinţe din comuna Sîntandrei cuprindea 2.031 locuinţe în anul 2013. Comparativ cu anul 2010, fondul de locuinţe s-a majorat cu 377 unităţi, ceea ce semnifică o creştere de 22,8%. În perioada analizată, fondul de locuinţe din mediul rural al Zonei Metropolitane a crescut cu 13,9% (2.522 locuinţe), iar în mediul urban cu 3,9% (3.319 locuinţe).

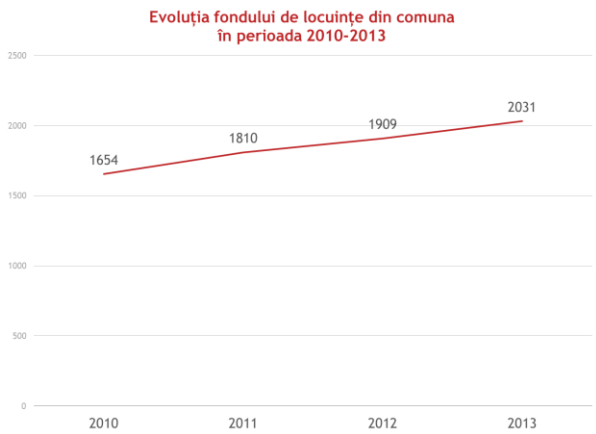

Ritmul mediu anual de creştere a fondului de locuinţe a fost de 9,1% în perioada 2010-2013, cel mai ridicat procent fiind înregistrat în anul 2011 (9,4%), când fondul de locuinţe s-a majorat cu 2.456 unităţi.

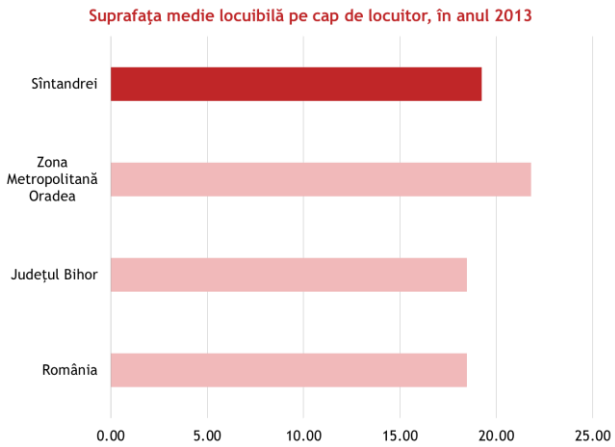

Suprafaţa locuibilă existentă la sfârşitul anului 2013 în comuna Sîntandrei a fost de 129.885 mp arie desfăşurată, reprezentând 2,5% din suprafaţa locuibilă existentă la nivelul Zonei Metropolitane Oradea. Faţă de anul 2010, suprafaţa locuibilă a crescut cu 53,7%, reprezentând în cifre absolute 45.378 mp.

Aşadar, la nivelul comunei Sîntandrei suprafaţa medie locuibilă per locuinţă a ajuns la 64 mp în anul 2013, de la 51,1 mp în anul 2010 (+12,9 mp). În mediul rural al Zonei Metropolitane suprafaţa medie locuibilă per locuinţă era de 53,05 mp, depăşind pragul de la nivel judeţean (46,3 mp/locuinţă), şi naţional (47 mp/locuinţă). În comuna Sîntandrei se observă una din cele mai ridicate suprafeţe medii locuibile per locuinţă, după comuna Sânmartin (61,1 mp/locuinţă).

La nivelul comunei Sîntandrei, suprafaţa medie locuibilă per persoană a ajuns la 26 mp în anul 2013, de la 19,6 în anul 2010 (+6,4 mp). Suprafaţa medie locuibilă per persoană, în locuinţele din Zona Metropolitană Oradea, este cu 3,2 mp mai ridicată în mediul rural (21,7 mp/persoană) faţă de cel urban (18,5 mp/persoană).

Numărul mediu de persoane ce revin unei locuinţe, în anul 2013 în comuna Sîntandrei, este de 2,5 persoane/locuinţă, valoare identică cu nivelul Zonei Metropolitane Oradea şi cu nivelul judeţean şi apropiată de cel naţional (2,6 persoane/locuinţă).

În perioada 2010-2015, în comună s-au finalizat 475 locuinţe noi, reprezentând 25,5% din locuinţele

finalizate în mediul rural din Zona Metropolitană Oradea și 12% din totalitatea locuințelor finalizate în întreaga zonă. În anul 2011 s-au livrat cele mai multe locuințe (133 unități locative), reprezentând 28% din locuințele terminate în perioada 2010-2013.

Condiții de locuire

Rețea comercială. Locuitorii comunei pot cumpăra din magazinele comunei atât produse alimentare cât și nealimentare, dar își pot face cumpărăturile și din piețe, galerii comerciale și supermarketuri din municipiul Oradea - Auchan, Practiker, Mobexpert, Era Shopping Park, Carrefour, Oradea Shopping City.

Rețea bancară. Pentru servicii bancare locuitorii comunei apelează la sucursalele și agențiile principalelor bănci de pe piața națională din municipiul Oradea: Volksbank, UniCredit – Țiriac România, Libra Bank, OTP Bank, Reiffeisen Bank, ING Bank , HVB Bank Romania, CEC, Banca Comerciala Carpatica, BCR, Banca Românească, Alpha Bank, Bancpost, Banca Transilvania, BRD, RBS.

Telecomunicații. Companii private asigură accesul populației din comuna Ineu la servicii de telefonie fixă și mobilă, internet și cablu TV. De asemenea, Poșta Română oferă servicii de corespondență și coletărie prin intermediul oficiului poștal din comună.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Creșterea fondului de locuințe de la nivel local în perioada 2010-2013; - Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe cap de locuitor față de situația de la nivel zonal, județ și național; - Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe locuință, față de situația de la nivel zonal, județean și național.	- Scăderea ușoară a numărului de locuințe terminate în anul 2012 și anul 2013, față de anul 2011.
Oportunități	**Amenințări**
- Programele de reabilitare termică a clădirilor care pot duce la o îmbunătățire a aspectului general al comunei, pe lângă considerentele de mediu care impun astfel de acțiuni; - Existența Programului Prima Casă care sprijină tinerele familii să își cumpere sau să își construiască o locuință; - Dezvoltarea de locuințe sociale; - Existența terenurilor neexploatate în prezent, dar care ar fi oportune pentru desfășurarea unor investiții.	- Ritmul haotic al construcțiilor care poate afecta potențialul natural al comunei; - Apariția unor hazarde naturale (inundații, alunecări de teren) poate duce la afectarea fondului locativ.

1.2.4. Infrastructură şi echiparea teritoriului

Alimentarea cu apă potabilă

Comuna Sîntandrei dispune de o rețea publică de alimentare cu apă potabilă, aceasta având o lungime 22 km în anul 2014, conform datelor furnizare de Compania de Apă Oradea.

Capacitatea instalațiilor de producție a apei potabile se ridica în 2014 la 18 metri cubi per oră.

Cantitatea de apă potabilă distribuită pe parcursul anului 2014 a fost de 57,56 mii metri cubi (de peste 3 ori mai mare decât în 2010), din care cantitatea distribuită consumatorilor casnici a reprezentat 87,65%, respectiv 50,45 mii metri cubi.

Consumul mediu anual de apă per locuitor a fost de doar 9,7 mc în anul 2014 în comuna Sîntandrei.

Conform Companiei de Apă Oradea, la rețeaua de furnizare a apei potabile erau racordate 425 gospodării în anul 2014, cu 125 de gospădării mai multe decât în 2010, reprezentând aproximativ 20% din numărul total de gospodării de la nivel local.

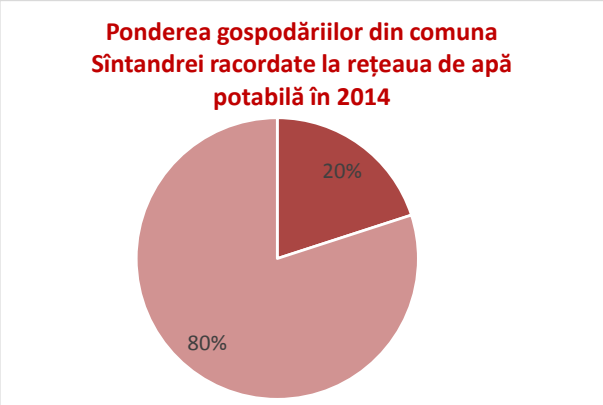

Canalizare şi epurare ape uzate

La nivelul comunei Sîntandrei rețeaua de canalizare este în lucru, în cadrul proiectului APAREGIO.

Alimentarea cu gaze naturale

La nivelul comunei Sîntandrei există rețea de alimentare cu gaze naturale, aceasta având, în anul 2013 potrivit INS, o lungime totală de 45,6 km.

Cantitatea de gaze naturale distribuite pe parcursul anului 2013 consumatorilor din comuna Sîntandrei a fost de 2.178 mii metri cubi, în scădere față de 2010, din care proximativ 6,2% pentru consumatorii casnici (135 mii metri cubi) și 93,8% pentru consumatorii industriali și instituționali.

Infrastructura rutieră

Comuna Sîntandrei este situată la o distanță de aproximativ 5 km de municipiul Oradea, pe DJ 797.

Conform datelor furnizate de primăria Sîntandrei, la nivelul comunei în 2015 există o rețea de drumuri comunale cu o lungime de 31 km, din care 17 km asfaltați (54,8%) și 14 km drum de piatră (45,2%).

Pe lângă acestea, comuna Sîntandrei mai dispune de 15 km de drumuri agricole.

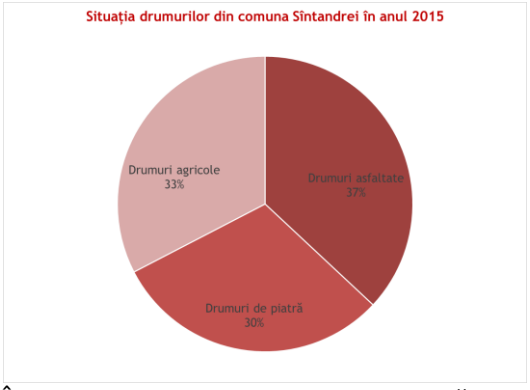

În ceea ce privește trotuarele, primăria comunei Sîntandrei a identificat în 2015, 24 km de trotuare existente și un necesar de încă 38 km de trotuare care trebuie construite.

Pe lângă trotuare, primăria Sîntandrei mai dorește construcția a 13,2 km de piste de biciclete pentru facilitarea transportului în comună și spre municipiul Oradea. În prezent nu există piste de biciclete în comună.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Existența rețelei de distribuție a gazelor naturale; - Starea tehnică a infrastructurii rutiere este bună, asigurând accesibilitatea comunei; - Extinderea în ultimii ani a rețelei de apă și canalizare în comună;	- Gradul scăzut de racordare a gospodăriilor la rețeaua de apă potabilă și rețea de canalizare.
Oportunități	**Amenințări**
- Apartenența la Zona Metropolitană Oradea; - Apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio; - Existența programelor guvernamentale de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate; - Existența finanțărilor europene de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate; - Extinderea și reabilitarea infrastructurii rutiere prin intermediul finanțărilor europene nerambursabile.	- Deteriorarea condițiilor de trai și mediu; - Reducerea investițiilor publice în infrastructură ca urmare a crizei economico-financiare; - Reducerea capacității autorităților publice locale în implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii; - Reducerea veniturilor populației și imposibilitatea plății serviciilor de utilități publice; - Depopularea spațiului rural în lipsa intervențiilor prompte în ceea ce priveste echiparea cu instalații centralizate de apă si canalizare.

1.2.5. Servicii publice

Educație

Unităţi de învăţământ

Reţeaua şcolară din comuna Sîntandrei este formată din o unitate de învăţământ preuniversitar (Şcoala cu clasele I-VIII Sîntandrei) şi 3 structuri de învăţământ fără personalitate juridică (2 grădiniţe şi o şcoală cu clasele I-IV în satul Palotă). Astfel, există acces la învăţământul preşcolar şi primar în ambele sate componente ale comunei Sîntandrei, continuarea studiilor cu nivelul liceal şi superior necesitând deplasarea elevilor în alte localităţi din vecinătate (în special în municipiul Oradea).

Populaţia şcolară

Potrivit datelor furnizate de primărie, în anul 2015 populaţia şcolară din comuna Sîntandrei este formată din 409 elevi, din care 135 sunt înscrişi în învăţământul preşcolar (33%) şi 274 în învăţământul preuniversitar (67%).

În perioada 2010-2015, ritmul mediu anual de creştere a populaţiei şcolare din Sîntandrei a fost de 0,5%. Numărul de elevi înregistrat în anul 2015 reprezintă valoarea minimă din ultimii 3 ani, în timp ce numărul maxim de elevi a fost de 421 elevi (anul 2013) în perioada analizată.

Cadrele didactice

În anul 2015, serviciile educaţionale sunt furnizate de 31 cadre didactice. Din acestea, 8 persoane predau în învăţământul preşcolar (25,8%) şi 23 în învăţământul preuniversitar (74,2%).

Rata medie anuală de scădere a numărului de cadre didactice din comuna Sîntandrei în perioada 2010-2015 a fost de -2,4%. O scădere a cadrelor didactice a fost înregistrată în nivelul primar şi gimnazial (de la 26 cadre didactice în anul 2010, la 23 cadre didactice în anul 2015), dar şi în învăţământul preşcolar (de la 9 cadre didactice în anul 2010, la 8 cadre didactice în anul 2015).

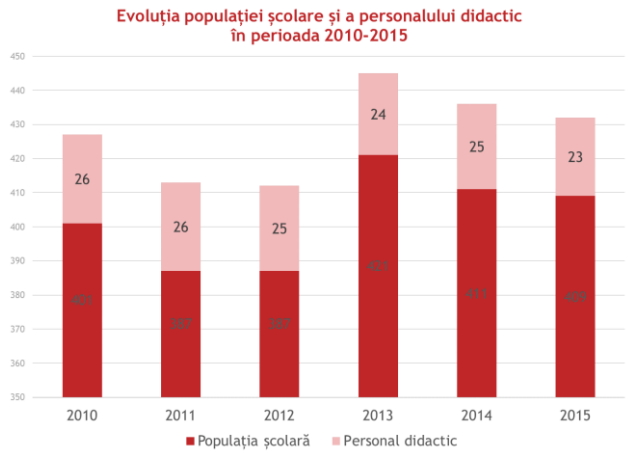

În anul 2015, la un cadru didactic din comuna Sîntandrei revin 13,2 elevi. Un număr uşor mai ridicat de elevi la un cadru didactic este întâlnit în învăţământul preşcolar – 16,1 elevi/cadru didactic. Pe de altă parte, la un cadru didactic din învăţământul preuniversitar revin 11,9 elevi.

Infrastructură şi dotări educaţionale

Unităţile şi structurile de învăţământ din comuna Sîntandrei dispun de 16 săli de clasă, un laborator şcolar, 1 teren de sport şi 20 PC-uri.

În comuna Sîntandrei, principalele probleme întâlnite în ceea ce priveşte infrastructura şcolară este supraîncărcarea laboratoarelor şcolare şi a PC-urilor. La un laborator şcolar revin 274 elevi. Totodată, un PC este utilizat, în medie, de 13,7 elevi. Suprasolicitarea infrastructurii şi dotărilor şcolare reprezintă o problemă generală la nivelul localităţilor rurale din Zona Metropolitană Oradea.

La o sală de clasă în Sîntandrei revin, în medie, 25,6 elevi iar la un teren de sport 274 elevi.

Cultură

Infrastructura culturală din comuna Sîntandrei este formată din Biblioteca Comunală Sîntandrei şi din două cămine culturale. Biblioteca Comunală datează din anul 1966, pe parcursul timpului funcţionând în mai multe clădiri (vechiul sediu al CAP-ului, spaţiul arhivei din incinta Primăriei Sîntandrei, fostă sală de clasă). În

cadrul Bibliotecii se desfășoară periodic mai multe activităţi care implică copii din localitate: expoziţie de icoane pe sticlă făcute de copiii din Sîntandrei, vizionare de filme, activităţi extra-şcolare cu elevii de etnie rromă, etc.

În Sîntandrei există două case de cultură amplasate în satul Palotă şi în satul Sîntandrei, în cadrul acestora desfăşurându-se variate activităţi culturale. De asemenea, începând cu anul 2008 funcţionează o sală de sport cu o capacitate de 150 locuri, aceasta deservind atât activităţile sportive şcolare, cât şi diferite competiţii sportive.

Evenimentele cultural-artistice din localitate sunt organizate şi în Parcul Mare din Sîntandrei (1 Mai – Ziua Muncii, 2 Mai – Ziua Tineretului, 1 Iunie – Ziua Copilului) sau în satul Palotă (13 iunie - Ziua Sfântului Anton – Kirwai).

În comuna Sîntandrei se remarcă mai multe monumente istorice recunoscute de Ministerul Culturii şi Cultelor şi Institutul Naţional al Monumentelor Istorice: Situl arheologic de la Sîntandrei "Grădina de legume", Biserica romano - catolică "Sf. Anton din Padova" (1825), Biserica greco-catolică "Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril" (construită în 1782, renovată în 1906 şi 1952) şi mai multe aşezări care datează din perioada de tranziţie la epoca bronzului, epoca bronzului şi Hallstatt.

Biserica romano - catolică "Sf. Anton din Padova" prezintă un interes special la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, şi nu numai, datorită planimetriei neobişnuite şi a dimensiunilor rar întâlnite în cazul bisericilor sătești. Construită la comanda prinţului Johann Frimont, prin dotaţie din partea împăratului Francisc I, ca răsplată pentru faptele de vitejie de care a dat dovadă în timpul războaielor napoleoniene. Planul bisericii din interior are forma unei cruci simple cu braţele egale, iar dinspre exterior braţele crucii se lăţesc spre capete. Conform tradiţiei planimetria bisericii construită după planurile unor arhitecţi italieni a avut ca sursă de inspiraţie una dintre decoraţiile militare ale prinţului Frimont.

Sănătate

Unităţi sanitare

Potrivit datelor furnizate de primărie, în 2015 în comuna Sîntandrei funcţionează 2 cabinete medicale de familie, 2 cabinete stomatologice şi 3 farmacii sau punct farmaceutic. Nu există, însă, niciun cabinet medical de specialitate şi nicio policlinică sau laborator medical, motiv pentru care serviciile medicale de la nivel local sunt suplinite de serviciile furnizate de unităţile sanitare din alte localităţi învecinate.

Raportat la 10.000 de locuitori în comuna Sîntandrei există 3,7 cabinete medicale de familie, 3,7 cabinete stomatologice şi 5,6 farmacii sau puncte farmaceutice.

Personal medical

În ceea ce priveşte personalul medical din comuna Sîntandrei, acesta este format din 3 medici de familie, 2 stomatologi, 9 farmacişti şi 2 persoane angajate ca personal mediu sanitar. Personalul medical de la nivel local este, însă, insuficient în raport cu volumul demografic. La 10.000 de locuitori revin 5,6 medici de familie, 3,7 stomatologi, 16,7 farmacişti şi 3,7 persoane angajate ca personal mediu sanitar.

Asistenţă socială

Potrivit Casei Judeţene de Pensii Bihor, în anul 2015 în comuna Sîntandrei erau înregistraţi 1.086 pensionari, numărul acestora fiind într-o uşoară creştere faţă de anul precedent (1.072 pensionari). Aceştia reprezintă 20,1% din populaţia după domiciliu a comunei Sîntandrei.

Conform Primăriei Comunei Sîntandrei, în prezent există 23 de beneficiari de ajutor social. Structura organizatorică a Primăriei Sîntandrei include şi Compartimentul Stare Civilă, Evidenţa Persoanelor şi Asistenţă Socială.

Una dintre principalele organizaţii non-guvernamentale din comuna Sîntandrei este Asociaţia Acţiunea Felix. Aceasta este membră a Coaliţiei pentru Consolidarea Sectorului ONG din judeţul Bihor – STRONG, care reuneşte un număr de 45 organizaţii neguvernamentale

membre și susținătoare. Scopul pentru care a luat ființă această coaliție este de a furniza expertiză în domeniile sectorului social pentru consultare în elaborarea, adoptarea și implementarea politicilor sociale la nivel local, județean, regional și național.

Categoriile de beneficiari ai programelor desfășurate de Asociația Acțiunea Felix sunt copiii peste 2 ani, copiii orfani și/sau abandonați aflați în dificultate. Intervențiile în cadrul serviciului sunt următoarele:

- asistență medicală;
- menținerea legăturii cu familia naturală;
- cazare, hrană, îmbrăcăminte;
- consiliere;
- orientare școlară;
- sprijin și suport financiar pentru alte tipuri de servicii furnizate în afara instituției (fizioterapie);
- tabere, excursii.

La nivel local își desfășoară activitatea 12 centre de tip familial aflate în subordinea Asociației Acțiunea Felix.

Salubritate

Operatorul de salubritate care se ocupă de precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale din comuna Sîntandrei este S.C. Compania Reosal S.A. (în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului de a comunelor Biharia, Borș, Cetariu, Osorhei, Paleu, Sânmartin, Sălard, Toboliu). Acesta este principalul operator de salubritate din Zona Metropolitană Oradea.

Conform datelor furnizate de compania Reosal, la nivelul comunei Sîntandrei exista în 2014 un număr de 1.603 pubele care asigură infrastructura necesară pentru colectarea selectivă a deșeurilor. Cantitatea totală de deșeuri colectată pe parcursul unui an din comuna Sîntandrei a fost de 1.646,45 tone, în continuă creștere față de anii precedenți.

Operatorul de salubritate transportă deșeurile în centrul ecologic de deșeuri din municipiul Oradea, primul depozit de acest gen din regiune. La această soluție de eliminare a deșeurilor apelează toate localitățile componente ale Zonei Metropolitane Oradea. Depozitul ecologic de deșeuri are o capacitate proiectată estimată de 3.800.000 m^3, centrul urmând a asigura depozitarea deșeurilor din județul Bihor până în anul 2025.

Situații de urgență

În comuna Sîntandrei nu funcționează nicio subunitate a ISU „Crișana", serviciile de urgență fiind asigurate de alte subunități din ZMO: Detașamentul 1 Pompieri Oradea, Detașamentul 2 Pompieri Oradea și Garda de Intervenție 1 Mai.

În cadrul Detașamentului 1 Pompieri Oradea funcționează, începând cu anul 1993, Serviciul Mobil de Urgentă Reanimare și Descarcerare (SMURD). Totodată, începând cu anul 2005 a fost înființată și o grupă de salvatori de la înec.

Siguranță și ordine publică

Conform Institutului Național de Statistică, la nivelul județului Bihor, rata infracționalității a fost în scădere în ultimii ani, de la 1.290 infracțiuni/100.000 locuitori înregistrate în anul 2010, ajungându-se la 944 infracțiuni la 100.000 locuitori în anul 2013. Pe de altă parte, în acest interval, rata criminalității a urmat un trend ascendent, ajungând de la 1.230 persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori în anul 2010 la 1.234 persoane condamnate definitiv în anul 2013, după ce în anul 2012 au fost condamnate definitiv 1.558 persoane.

Serviciile de siguranță și ordine publică din comuna Sîntandrei sunt asigurate de Poliția Rurală Sîntandrei, post aflat în circumscripția judiciară a Poliției Municipiului Oradea. În această circumscripție judiciară se află și alte posturi de poliție din ZMO: Biharia, Borș, Cetariu, Girișu de Criș, Ineu, Oșorhei, Nojorid, Paleu.

Transport public

Populația din comuna Sîntandrei nu beneficiază de servicii de transport public. Există, însă, mai multe companii private care furnizează servicii de transport al călătorilor între Sîntandrei și Oradea în fiecare zi lucrătoare a săptămânii.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
Educaţie - Existenţa unităţilor şi structurilor de învăţământ în ambele sate componente ale comunei; - Numărul suficient de cadre didactice, în raportul cu populaţia şcolară din localitate; - Media redusă de elevi ce revin la o sală de clasă, în comparaţie cu situaţia din ZMO; - Existenţa unui cabinet de documentare şi informare în cadrul Şcolii cu clasele I-VIII Sîntandrei; - Implicarea elevilor din comună în variate activităţi extraşcolare: concepere de storigami, participare la târg de carte şi jucării pentru copii, serbare Ziua Copilului, etc.; **Cultură** - Comuna Sîntandrei este, conform PATN, una dintre unităţile administrativ-teritoriale cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes naţional; - Existenţa Bibliotecii Comunale Sîntandrei care desfăşoară diverse activităţi cultural-artistice cu copiii din localitate; - Funcţionarea a două cămine culturale, câte o instituţie în fiecare sat component; - Existenţa unor obiective culturale de importanţă deosebită (situri arheologice, aşezări, monumente istorice etc.); - Organizarea unor evenimente cultural-artistice periodice; - Eterogenitatea etnică a populaţiei din comună, care a menţinut o cultură locală cu tradiţii remarcate la nivel transfrontalier; **Sănătate** - Numărul ridicat de cabinete stomatologice, conform primăriei comunei Sîntandrei; **Asistenţă socială** - Reducerea uşoară a numărului de pensionari din comună; - Existenţa unui număr de 10 centre de tip familial aflate în subordinea Asociaţiei Acţiunea Felix; **Salubritate** - Furnizarea serviciului de salubrizare în baza delegării către S.C. Compania Reosal S.A; - Deţinerea de către operatorul de salubritate de echipamente relativ noi şi moderne; - Organizarea de către S.C. Compania Reosal S.A. şi Bene Internaţional a unor acţiuni de colectare a DEEE, inclusiv în comuna Sîntandrei;	**Educaţie** - Scăderea populaţiei şcolare din comună în ultimii trei ani; - Reducerea numărului de cadre didactice în intervalul 2010 - 2015; - Suprasolicitarea laboratoarelor şcolare din unităţile educaţionale; - Numărul insuficient de PC-uri; **Cultură** - Lipsa bibliotecilor şcolare în unităţile sau structurile de învăţământ din comună; - Slaba promovare a patrimoniului cultural local; **Sănătate** - Insuficienţa unităţilor sanitare din comună, în raport cu numărul de locuitori (cabinete medicale de familie şi farmacii); - Lipsa infrastructurii necesare pentru efectuarea unor investigaţii medicale de specialitate; - Trendul constant al personalului medical din comună; - Numărul redus de cadre medicale; **Asistenţă socială** - Numărul scăzut de ONG-uri cu profil social; **Salubritate** - Receptivitatea scăzută a populaţiei vis-à-vis de colectarea selectivă a deşeurilor; - Recuperarea materială şi energetică redusă a deşeurilor, principala modalitate de eliminare a acestora fiind depozitarea; **Alte servicii publice** - Lipsa unei subunităţi a Inspectoratului pentru Situaţii de Urgenţă „Crişana” al judeţului Bihor;

Oportunităţi	Ameninţări
Educaţie - Posibilitatea accesării fondurilor structurale sau fondurilor guvernamentale în vederea dezvoltării unităţilor de învăţământ; - Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între instituţiile educaţionale din comună şi alte unităţi din ţară şi străinătate; - Înfiinţarea unui program de tip „After school”; **Cultură** - Înfiinţarea unor biblioteci şcolare în unităţile educaţionale existente; - Îmbunătăţirea promovării evenimentelor şi patrimoniului cultural din comună; - Adaptarea fondului de carte din biblioteci la noua tehnologie (achiziţionarea de documente pe suport electronic); **Sănătate** - Existenţa fondurilor europene pentru înfiinţarea, reabilitarea şi dotarea corespunzătoare a structurilor sanitare; - Implementarea unor campaniile de educare a populaţiei cu privire la domeniul sănătăţii; **Asistenţă socială** - Dezvoltarea voluntariatului şi a spiritului civic; - Existenţa cadrului legislativ ce creează facilităţi pentru mediul economic ce angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate; **Salubritate** - Implementarea de campanii de conştientizare a populaţiei privind beneficiile colectării selective a deşeurilor; **Alte servicii publice** - Implementarea de sisteme de supraveghere video în spaţiile publice care înregistrează rate ale infracţionalităţii ridicate; - Crearea unui serviciu de transport public la nivelul întregii Zone Metropolitane Oradea, care să deservească şi populaţia din comuna Sîntandrei.	**Educaţie** - Slaba motivare a cadrelor didactice poate duce la plecarea profesorilor bine pregătiţi din sistem; - Modificările repetate ale legislaţiei în vigoare pot duce la scăderea performanţelor şcolare; - Incapacitatea susţinerii co-finanţării proiectelor de dezvoltare a infrastructurii educaţionale. **Cultură** - Scăderea interesului populaţiei pentru cultură; - Lipsa interesului tinerilor pentru menţinerea tradiţiilor şi obiceiurilor din comună; - Practicarea turismului nedurabil, aspect ce poate duce la degradarea patrimoniului cultural; - Fonduri europene limitate (fiind insuficiente la nivelul necesităţilor); **Sănătate** - Migrarea cadrelor medicale în străinătate ca urmare a nivelului salarial scăzut; - Efectele negative ale accentuării fenomenului de îmbătrânire şi îmbolnăvire a populaţiei; - Posibilităţile limitate ale autorităţilor publice locale de susţinere financiară a investiţiilor; **Asistenţă socială** - Creşterea numărului de persoane asistate social; - Plecarea personalului specializat din sistem ca urmare a salarizării nemotivante; - Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile; - Capacitatea redusă a instituţiilor publice de a cofinanţa proiecte sociale; **Salubritate** - Incapacitatea financiară a agenţilor economici de a implementa reţele proprii de valorificare energetică şi materială a deşeurilor (co-procesare, reciclare, reutilizare); **Alte servicii publice** - Creşterea ratei infracţionalităţii în comună pe fondul dificultăţilor financiare întâmpinate de populaţie.

1.2.6. Dezvoltare economică

Demografia unităților locale active

Numărul unităților locale active

În județul Bihor, în anul 2013 figurau 16.763 unități locale active, reprezentând 23,3% din unitățile locale active de la nivelul Regiunii Nord Vest, fiind al doilea județ din regiune, după județul Cluj și 3,4% din unitățile locale active din România. Din totalitatea unităților locale active din județul Bihor, 86,9% erau microîntreprinderi (0-9 salariați), 11% întreprinderi mici (10-49 salariați), 1,8% întreprinderi mijlocii (50-249 salariați) și 0,3% întreprinderi mari (250 salariați și peste).

În comuna Sîntandrei au fost active 181 de unități locale în anul 2013, reprezentând 1,6% din unitățile locale active din Zona Metropolitană și 11,5% din unitățile locale active din mediul rural al acesteia.

În anul 2013, densitatea întreprinderilor era de 36,2‰ la nivelul comunei Sîntandrei, sub pragul de 42 întreprinderi/1.000 locuitori de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, dar peste valorile de la nivel județean (26,9‰), regional (24,7‰) și național (2,3 întreprinderi la 1.000 locuitori).

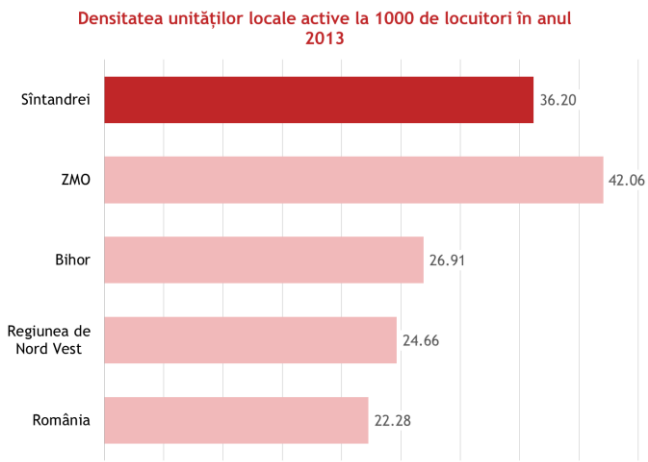

În anul 2013, sectorul serviciilor cuprinde 40,3% din totalul unităților locale active la nivel județean, fiind urmat, în funcție de ponderea firmelor care activează în cadrul respectivului sector, de: comerț (34,9%), industrie (12%), construcții (9,1%) și agricultură (3,8%).

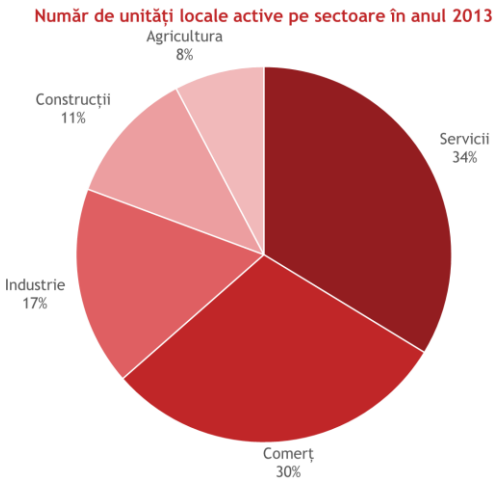

Cele mai multe unități locale active din comuna Sîntandrei sunt concentrate în sectorul serviciilor (33,7%) și cel al comerțului (29,8%). Unitățile locale active din industrie reprezintă 17,1%, cele din construcții 11,6% și cele din agricultură 7,7%.

Cifra de afaceri a unităților locale active

Cifra de afaceri realizată în 2013 de către unitățile locale active din județul Bihor a totalizat 26.834 milioane lei, reprezentând aproximativ o pătrime din totalul regional.

În anul 2013, din cifra de afaceri realizată la nivel județean, 81,1% se datorează unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

În același an, unitățile locale active din comuna Sîntandrei au realizat 529,9 milioane RON, adică 2,4% din cifra de afaceri realizată la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 14,9% din cifra de afaceri realizată de unitățile locale active din mediul rural din arealul zonei metropolitane.

În 2013, în comuna Sîntandrei unitățile locale active din sectorul industrial au realizat 56,1% din cifra de afaceri locală. În sectorul comerțului s-a obținut 32,1%, în agricultură 6,8%, în servicii 3,8% iar în construcții 1,2%.

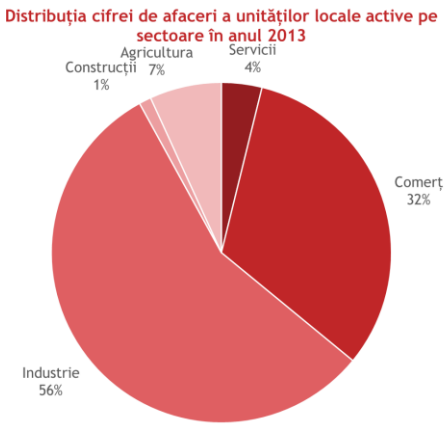

Activitățile economice care au realizat cea mai însemnată cifră de afaceri la nivelul unităților locale active din comuna Sîntandrei sunt Industria prelucrătoare (297,1 mil. lei), Comerțul (170 mil. lei), Agricultura, silvicultura și pescuitul (36,2 mil. lei), Transport și depozitare (20,4 mil. lei RON) și Construcțiile (6,1 mil. lei RON).

Forța de muncă

Resursele de muncă

Resursele de muncă din județul Bihor în anul 2013 erau de 375,9 mii persoane, înregistrând o creștere continuă în ultimii ani. Astfel, față de anul anterior resursele de muncă de la nivelul județului au crescut cu 0,03% (+0,1 mii persoane), iar față de anul 2010 s-a înregistrat o creștere cu 0,9% (+3,5 mii persoane).

Populația ocupată civilă la nivelul anului 2013 era de 266,4 mii persoane. Populația ocupată civilă la nivelul județului Bihor a cunoscut o evoluție sinuoasă 2010-2015. Astfel, populația ocupată civilă din anul 2011 înregistra o reducere cu 1,1% față de anul 2010, urmată apoi de o creștere în 2012 cu 2%, iar apoi de o scădere în 2013 u 0,7%.

Rata de ocupare a resurselor de muncă în 2013 pentru județul Bihor era de 70,9%, semnificativ mai ridicată față de cea înregistrată la nivelul Regiunii Nord Vest (66,9%) și față de nivelul național (60,9%). Totuși, în comparație cu anul 2012, se înregistrează o reducere a ratei de ocupare, involuție similară cu cele de la nivel național.

De altfel, pe întreaga perioadă analizată rata de ocupare a resurselor de muncă din județul Bihor se menține superioară celei de la nivel regional și național.

Salariați

Numărul mediu al salariaților din comuna Sîntandrei a fost de 1.510 persoane în anul 2013, cu 6,2% mai puțin decât în anul anterior. Față de situația existentă în anul 2010, numărul mediu al salariaților a crescut cu 113 persoane (+8,1%). Această creștere procentuală este superioară evoluției numărului mediu al salariaților de la nivel metropolitan (+1,8%) și județean (-0,4%), dar și de la nivel regional (3,1%) și național (1,5%) în intervalul analizat.

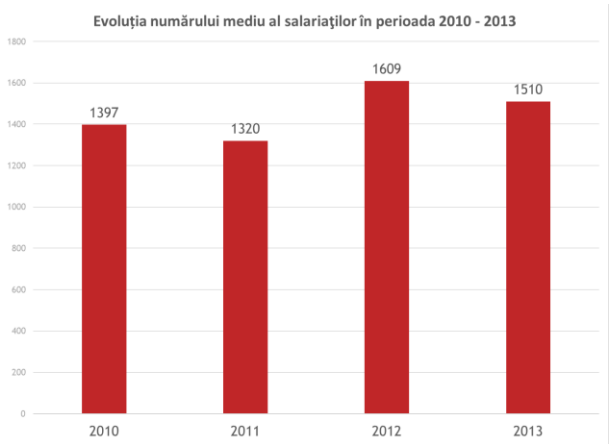

Numărul mediu al salariaților din comuna Sîntandrei reprezintă 1,58% din totalul salariaților din Zona Metropolitană Oradea.

Câștigul salarial mediu net lunar

În anul 2013, câștigul salarial mediu net lunar în județul Bihor a fost de 1.155 lei, ușor mai scăzut decât cel înregistrat la nivelul Regiunii Nord Vest (86,1% din valoarea acestuia). Raportat la salariul mediu net de la nivel național, cel înregistrat la nivelul județului Bihor reprezenta aproximativ 73,1%.

Ca evoluție, se înregistrează o tendință de accentuare a decalajelor dintre salariul mediu net lunar la nivelul județului Bihor și cel de la nivel regional și, mai ales, național.

Numărul șomerilor

La nivelul anului 2013, rata șomajului în județul Bihor a fost de 3,7%, inferioară celei de la nivel regional (4,1%) și național (5,7%). De altfel, rata șomajului la nivelul județului Bihor înregistrează, în ultimii ani, valori semnificativ mai reduse decât cele de la nivel regional și, în special, național.

La sfârșitul anului 2014, în comuna Sîntandrei erau înregistrați 51 șomeri, reprezentând 2,4% din șomerii înregistrați în Zona Metropolitană Oradea. Conform datelor statistice, același număr de șomeri a fost înregistrat și în anul precedent.

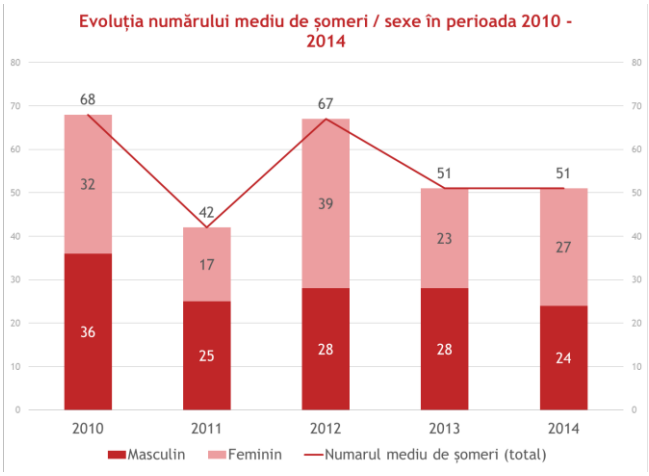

Din totalul șomerilor din comuna Sîntandrei, 47,1% sunt de sex masculin și 52,9% sunt de sex feminin. În ultimul an, scăderea numărului de șomeri de sex masculin (-4 persoane în perioada 2013-2014) a fost asemănătoare creșterii înregistrate în rândul șomerilor de sex feminin (+4 persoane în perioada 2013-2014).

Agricultură

Calitatea solurilor

Solul este o materie complexă din punct de vedere al compoziției minerale, organice și organo-minerale, reprezintă sursa principală de aprovizionare a plantelor cu elemente nutritive, asigurând perpetuarea florei și faunei în numeroase lanțuri trofice. Este constituit din punct de vedere fizic, din particule solide, apă și aer. Acestea împreună cu depunerile de natură organică și anorganică pe sol conduc la accelerarea proceselor fizico-chimice care au loc la nivelul solului în mod continuu.

Terenurile agricole ale județului Bihor sunt acoperite cu o varietate mare de tipuri de sol. Predomină solurile luvice și luvisolurile, reprezentând 105.602 Ha, adică o suprafață de 29,07%, urmând în ordine descrescândă de brune eumezobazice, soluri aluviale, brune argiloiluviale, cernoziomuri , etc. Cele mai mici suprafețe sunt reprezentate de planosoluri, reprezentând 390 Ha, solurile brun roșcate 320 Ha și brun roșcate luvice 279 Ha.

Solurile din zona Metropolitană Oradea se înscriu în categoria solurilor cu clase de bonitate ridicate, fiind favorabile agriculturii.

Repartiția terenurilor agricole

În anul 2013, 55,4% din suprafața comunei Sîntandrei era ocupată de terenurile agricole (1.572 ha), utilizate în principal pentru cultivarea porumbului, grâului, leguminoaselor de câmp, plantelor de nutreț și cartofilor.

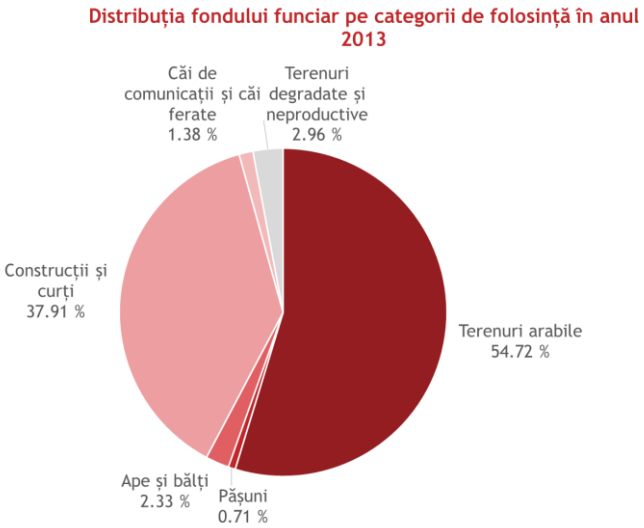

Terenurile neagricole ocupă o suprafață de 1.264 ha, reprezentând 44,6% din totalul fondului funciar.

Județul Bihor se remarcă prin potențialul agricol, având o productivitate medie la hectar a principalelor culturi ridicată comparativ cu nivelul regional și național. De asemenea, Zona Metropolitană Oradea poate fi caracterizată de același potențial agricol.

Până în iulie 2015 erau înscrise 15 grupuri de producători de produse agricole vegetale și animale la nivelul județului Bihor, din care 10 în Zona Metropolitană Oradea. La nivelul comunei Sîntandrei funcționează două grupuri de producători, unul axat pe carnea de pasăre și ouă, unul axat pe carnea de porcine.

Zootehnie

Pășunile și fânețele din comuna Sîntandrei reprezintă 0,7% din suprafața totală a comunei și 1,3% din suprafața agricolă.

Conform datelor Institutului Național de Statistică, efectivul de animale din județul Bihor în 2013 era de 4.494.977 capete. Dintre acestea au fost înregistrate 151.533 bovine (3,4%), 207.801 porcine (4,6%), 409.723 ovine (9,1%), 28.435 caprine (0,6%), 22.141 cabaline (0,5%), 3.620.933 păsări (80,6%), 35.027 familii de albine (0,8%) și 19.384 iepuri (0,4%).

Tot în 2013, efectivul de animale din comuna Sîntandrei, potrivit primăriei comunei, era de 1.556 capete, reprezentând 0,03% din efectivul de animale din județul Bihor.

În 2015, în comuna Sînmartin erau înregistrate 140 bovine (8,8%), 600 porcine (37,8%), 840 ovine (52,9%) și 8 caprine (0,5%). În total, conform datelor furnizate de primărie, comuna Sîntandrei dispune de un efectiv de 1.588 de animale în 2015.

Din punct de vedere al efectivului de animale, comuna Sîntandrei nu se numără printre primele comune de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, deținând ponderi destul de scăzute din totalul efectivului de animale din zonă.

Pomicultură

În Zona Metropolitană Oradea se regăsesc 28,8% din suprafețele cu livezi și pepiniere pomicole din județul Bihor. Din localitățile componente Zonei Metropolitane se disting municipiul Oradea și comuna Paleu, care dețin 96,8% din terenurile ocupate de livezi și pepiniere pomicole din arealul studiat.

În județul Bihor, principalele livezi sunt cele de prune, mere, pere, piersici și nectarine, caise și vișine, caise și zarzăre și nuci.

Piscicultura

Rețeaua hidrografică și condițiile climatice ale județului Bihor oferă posibilitatea dezvoltării sectorului piscicol.

La nivelul comunei Sîntandrei există Amenajarea piscicolă Clarias, care este de tip crescătorie și se întinde pe o suprafață de 9.919 mp conform datelor furnizate de primăria comunei.

Amenajările piscicole din zonă sunt populate în special cu crap, dar se mai găsesc: caras, fitofag, novac, știucă și somn.

Industrie și construcții

Industrie

Situarea favorabilă pe granița de vest, dezvoltarea industrială a zonei, o infrastructură bine dezvoltată precum și forța de muncă disponibilă și calificată în ramuri diverse sunt atribute specifice județului Bihor. Principalele ramuri industriale ale județului Bihor sunt: industria extractivă și prelucrarea țițeiului, industria pielăriei și încălțămintei, industria mobilei, industria chimică, industria confecțiilor, industria materialelor de construcții, industria construcțiilor, industria alimentară etc.

Sectorul industrial a avut în anul 2012 o contribuție de 29,5% (3.424,2 mil. lei) în valoarea adăugată brută realizată în județul Bihor. Comparativ cu anul anterior, valoarea adăugată brută din industrie la nivel județean aproape a scăzut (cu 583,1 mil. lei), la fel ca și

ponderea sa (de la 35,57% la 29,5%). Astfel, industria și-a pierdut locul de conducere în calsamentul sectoarelor economice din județul Bihor în detrimentul transportului, depozitării și comunicațiilor (32,2%), urmată fiind de comerț (22,3% din VAB Bihor în 2012), construcții (8,7%) și agricultură, vânătoare și silvicultură (7,2%).

În anul 2013, în județul Bihor au fost înregistrate 2.006 unități locale active în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 9.176 mil. lei. În același an, în Zona Metropolitană Oradea funcționau 61,2% din unitățile locale active la nivel de județ, totalizând 67,3% din cifra de afaceri județeană la nivelul sectorului industrial.

Cele 31 unități locale active din sectorul industrie din comuna Sîntandrei au realizat, în anul 2013 o cifră de afaceri de 297,1 milioane lei, reprezentând 4,8% din cifra de afaceri din sectorul industrial a unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

În comuna Sîntandrei, principala ramură industrială, după valoarea cifrei de afaceri obținute, este Industria alimentară. Alte ramuri industriale existente sunt: Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor și Fabricarea produselor textile.

Construcții

Sectorul de construcții este unul din sectoarele importante ale economiei județului Bihor, în anul 2012 având o contribuție de 8,7% în valoarea adăugată brută.

În sectorul de construcții au fost înregistrate 1.524 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 1.524 milioane lei, la nivel județean în anul 2013. În Zona Metropolitană Oradea funcționau 67,2% din unitățile locale active din județ, realizând 76,1% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de construcții.

Comuna Sîntandrei deținea în anul 2013, 21 unități locale active în sectorul construcții, reprezentând doar 2,5% din întreprinderile din acest sector de la nivel zonal. Cifra de afaceri înregistrată a acestora a fost de 6,1 milioane lei, adică 0,5% din cifra de afaceri a unităților locale active din construcții din ZMO.

Evoluția sectorului de construcții a cunoscut o decădere, atât la nivel național cât și județean, în perioada 2008-2010. Restrângerea acestei activități economice se poate observa prin analiza autorizațiilor de construcții eliberate la nivel local.

În comuna Sîntandrei activitatea de construcții a fost destul de bună, fiind eliberate 821 autorizații de construcție pentru clădiri rezidențiale exclusiv comunități și alte tipuri de clădiri în perioada 2010-iulie 2015, conform datelor primăriei comunei. Cel mai mare număr de autorizații de construcție din acestă perioadă a fost eliberat în anul 2010.

Comerț și servicii

Comerț

Așa cum a fost prezentat mai sus, sectorul comerțului este cel de-al doilea sector economic din cadrul județului, având o contribuție de 22,3% (2.589,5 mii lei) în Valoarea adăugată brută județeană din anul 2012.

În sectorul de comerț au fost înregistrate 5.844 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 11.389 milioane lei, la nivel județean în anul 2013. În Zona Metropolitană Oradea au fost 69,6% din unitățile locale active și au realizat 86% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de comerț.

În anul 2013 în comuna Sîntandrei erau înregistrare 54 unități locale active în comerț, reprezentând 1,3% din totalul Zonei Metropolitane Oradea. Acestea au realizat o cifră de afaceri de 170 mil. lei, adică 1,74% din Zona Metropolitană Oradea.

Servicii

În anul 2013 numărul unităților locale active din servicii de la nivelul județului Bihor a fost de 6.748 unități, acestea realizând o cifră de afaceri de 4.744 milioane lei. Unitățile locale active din sectorul serviciilor din Zona Metropolitană Oradea reprezintă 74,0% din totalul

din județ, iar cifra de afaceri a acestora deține o pondere de 85,1%.

În comuna Sîntandrei au fost înregistrate 1,2% din unitățile locale active din Zona Metropolitană Oradea din sectorul serviciilor, acestea realizând 0,5% din cifra de afaceri de la nivelul zonei, în anul 2013.

Structuri de sprijin al afacerilor

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Bihor

Este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, care sprijină înființarea și dezvoltarea afacerilor în județul Bihor, punând la dispoziția celor interesați o gamă largă de servicii specializate: asistență pentru înființarea unei afaceri și întocmirea documentației necesare; informații referitoare la surse de finanțare a afacerilor și la modul de accesare a acestora; întocmirea de planuri de afaceri, studii de piață, planuri de marketing, proiecte pentru obținerea de finanțări nerambursabile și rambursabile; promovarea potențialului economic al firmelor din județ pe piața națională și internațională; găsirea de parteneri de afaceri și medierea contactelor de afaceri; informații referitoare la firmele din județ; eliberarea de certificate de origine a mărfurilor, a certificatelor de forță majoră, vizarea facturilor și a altor documente comerciale; eliberarea de recomandări și certificate de bonitate; consultanță de afaceri, financiar-contabilă, juridică; asistență juridică la încheierea și derularea contractelor comerciale; organizarea de târguri și expoziții, misiuni economice, parteneriate de afaceri, în țară și în străinătate; programe de pregătire profesională, programe de instruire în domeniul afacerilor, seminarii; acces la biblioteca instituției; arbitraj comercial; înscrierea gajurilor în arhiva electronică de garanții reale mobiliare.

Oficiul Registrului Comerțului Bihor

Oficiul Registrului Comerțului este instituția abilitată de lege să efectueze înregistrarea firmelor în județul Bihor. Pe lângă activitatea de înregistrare propriu-zisă, această instituție oferă și servicii de consiliere pentru înființarea unei afaceri, de întocmire a actelor necesare și reprezentare în fața instanțelor competente să autorizeze înființarea firmei, precum și de obținere a avizelor necesare desfășurării activității.
Etapele ce trebuie parcurse pentru înființarea unei afaceri sunt: rezervarea denumirii; întocmirea actului constitutiv; alcătuirea dosarului de înmatriculare; obținerea avizelor; înmatricularea societății.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Vest - Biroul Județean Bihor

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest acționează în județul Bihor prin intermediul Biroului Județean, în scopul implementării la nivel local a politicii de dezvoltare regională.
Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, organism executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională, prin competențele sale de planificare strategică este forța motrice a dezvoltării durabile a regiunii.
Agenția susține dezvoltarea și interesele de dezvoltare ale comunităților locale, fiind puntea de legătură între acestea, autoritățile naționale și instituțiile europene relevante.
Agenția urmărește implementarea politicilor de coeziune economică și socială la nivelul regiunii, promovează și implementează programe de dezvoltare și asigură serviciile necesare comunităților și investitorilor pentru maximizarea beneficiilor economice și sociale la nivelul regiunii.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor

Agenția pentru ocuparea forței de muncă oferă angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă următoarele servicii: măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă prin creșterea șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; măsuri pentru stimularea angajatorilor în vederea încadrării în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă.

Federația Patronilor Bihor

Federația Patronilor Bihor este o organizație non-guvernamentală, apolitică, non profit, înființată în anul 1991, cu statut și personalitate juridică proprie. Scopul Federației este sprijinirea

inițiativei particulare și reprezentarea intereselor oamenilor de afaceri din județul Bihor.
Federația Patronilor Bihor este cea mai veche organizație patronală județeană din țară.
Principalul rol asumat este de a veni în întâmpinarea problemelor generale și punctuale ale firmelor bihorene și de a ajuta la soluționarea lor. Acționează în direcții pe care le-au considerat prioritare pentru me diul economic și pentru interesele membrilor.
În vederea sprijinirii dezvoltării sectorului de afaceri, Federația Patronilor Bihor colaborează cu organizații similare din țară și din străinătate, precum și cu un număr însemnat de organizații și instituții finanțatoare.

Asociația Firmelor Bihorene

Este o organizație patronală care își propune să reprezinte în mod real cele peste 30.000 de societăți comerciale active din județul Bihor.
La inițiativa înființării AFB au subscris, ca membri fondatori, managerii celor mai importante 50 de firme din județul Bihor.
Printre obiectivele strategice urmărite de AFB:

- Dezvoltarea și promovarea culturii antreprenoriale
- Satisfacerea necesităților specifice activității societăților comerciale și a întreprinzătorilor independenți prin activități de reprezentare, asistență, consultanță și instruire
- Crearea unui mediu favorabil activităților economice private și stimulativ pentru investițiile autohtone și străine
- Sprijinirea consolidării și dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii
- Creșterea competitivității mediului de afaceri prin stimularea accesului la inovație și cercetare
- Dezvoltarea întreprinderilor private în concordanță cu principiile dezvoltării durabile
- Dezvoltarea capitalului uman în economie
- Modernizarea rolului autorităților administrației publice centrale și locale, în sensul orientării către organizații, firme și cetățeni și creșterii eficienței activității.

Asociația pentru Promovarea Turismului din Oradea și regiune

Membrii fondatori sunt S.C. Eurobusiness Parc S.A., Societatea Lotus Center, Societatea Calipso S.A.- Double Tree by Hilton Oradea, Societatea Aba Turism S.A. Ramada Oradea, Societatea Continental Forum Oradea S.A., Societatea Aqua President S.R.L. și Societatea Turism Felix S.A.
Această asociație a fost constituită în scopul promovării și dezvoltării turismului din Oradea și din regiune. Obiectivele asociației se regăsesc în scopul stimulării și sprijinirii dezvoltării locale, regionale și naționale prin inițiative, activități și măsuri care să crească numărul de turiști, să dezvolte și să promoveze turismul din Oradea și din regiune, în totalitatea diversității sale, atât în țară, cât și în străinătate, precum și să realizeze sau să acorde suportul necesar elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare a turismului local, regional și național ținând cont de principiile turismului durabil.

Școala profesională EuroBusiness Oradea

Membrii fondatori sunt Primăria Municipiului Oradea, SC EurobusinessParc Oradea SA, Inspectoratul ȘcolarJudețean Bihor, Colegii Tehnice, parteneri media și companiile private, care reprezintă cei mai mari angajatori pe piața forței de muncă locală.
Această inițiativă are ca și scop crearea unui cadru optim pentru susținerea învățământului profesional și a performanței în învățământul preuniversitar din județul Bihor.
In mod specific, acest parteneriat urmărește pregatirea forței de muncă locale în conformitate cu cerințele mediului de afaceri, fiind în mare măsură, dedicat pregătirii elevilor în meseriile și calificările profesionale cerute de marii angajatori localizați în Parcurile Industriale și municipiul Oradea.
Misiunea asumată urmărește pregătirea elevilor capabili de performanță prin activități extrașcolare in cadrul grupelor de excelență in concordanță cu standardele Uniunii Europene și a specificului societății românești; și promovarea învățământului profesional și creșterea atractivității acestuia în rândul elevilor cu pregătire medie.
Activitățile urmărite la nivelul învățământului profesional sunt:

- Elaborarea de materiale didactice, manuale și adaptarea curriculari școlare la cerințele reale ale mediului de producție privat;
- Asigurarea accesului elevilor la practica în cadrul companiilor;
- Organizarea unor campanii media, apariții TV, comunicate de presă , film de promovare etc.
- Preselecția și evaluarea elevilor înscriși, în vederea selectării bursierilor;
- Susținerea financiară a profesorilor, maiștrilor și tutorilor de practică din cadrul companiilor, prin acordarea de bonificații trimestriale;
- Dezvoltarea activității educaționale și de pregătire profesională prin organizarea de colocvii, dezbateri, conferințe, cursuri, tabere și vize la companii din străinătate, inclusiv prin intermediul unor programe externe;
- Sprijin pentru organizarea, derularea, premierea elevilor participanți la olimpiadele și concursurile școlare, precum și pentru deplasarea lor la olimpiade și concursuri școlare in condiții de confort;
- Editarea, tipărirea de materiale și publicații care au legătura cu preocupările cadrelor didactice pentru specialitate sau metodica predării disciplinei.

Idea centrului de excelență se baza pe sustinerea activitatii didactice de performanță la toate disciplinele, a asigurarii unui cadru organizat pentru realizarea unui schimb de experienta eficient, modern si racordat la cerintele societatii moderne; promovarea comunicării și colaborării intre profesorii care obțin performanțe cu elevii, a schimbului de experienta si idei; sincronizarea realităţilor curriculumului şi practicii şcolare din invățământul preuniversitar cu cerințele mediului universitar.

Fundaţia pentru Protejarea Monumentelor Istorice din Judeţul Bihor

Este o organizaţie neguvernamentală, cu scop nonprofit şi nepatrimonial şi fără caracter politic, având ca fondatori Consiliul Local Oradea şi Consiliul Judeţean Bihor.

Obiectivele principale ale Fundaţiei sunt legate atât de elaborarea şi punerea în practică a programelor speciale de prevenire a degradării monumentelor din municipiu şi judeţul Bihor, cât şi de derularea activităţii de execuţie a unor lucrări de protejare, conservare, restaurare, respectiv de promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură şi urbanistice a zonelor de protecţie şi a ansamblurilor istorice.

Scopul Fundaţiei:

- asigură protecţia monumentelor istorice, a zonelor de protecţie ale acestora si a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc), aflate în domeniul public si privat al unităţilor administrativ - teritoriale din judeţul Bihor;

colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorităţi ale administraţiei publice locale, în cazul în care monumentele istorice zonele de protecţie a acestora se află pe teritoriul mai multor unităţi administrativ teritoriale;

- elaborează şi asigură programe speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice şi a zonelor de protecţie a acestora din judeţul Bihor, cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii si Cultelor sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor;
- iniţiază, realizează şi derulează activităţi de execuţie a unor lucrări de reconstrucţie, conservare, restaurare, promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură şi urbanistice a zonelor de protecţie a acestora precum şi a zonelor protejate (ansambluri urbane, etc), existente în municipiul Oradea şi judeţul Bihor;
- realizează valorificarea de materiale de promovare a monumentelor istorice de artă, de arhitectură şi urbanistice a zonelor de protecţie a acestora, precum şi a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc), existente în municipiul Oradea şi judeţul Bihor;
- participă la finanţarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, a zonelor de protecţie a acestora şi a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc);
- sesizează organele competente pentru aplicarea şi luarea de măsuri privind protejarea monumentelor istorice şi a zonelor de protecţie a acestora;
- organizează orice alte acţiuni compatibile cu obiectul de activitate.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Amplasarea comunei la o distanţă de 8 km de Municipiul Oradea şi în apropiere de mai multe capitale europene; - Accesul facil al investitorilor atât prin intermediul căilor rutiere, cât şi prin intermediul Aeroportului Internaţional Oradea; - Creşterea numărului mediu al salariaţilor în perioada 2010 - 2011; - Trendul descendent al numărului de şomeri înregistraţi în ultimi doi ani; - Potenţialul agricol ridicat al zonei: soluri fertile, productivitate ridicată, forţă de muncă; - Ponderea ridicată a terenurilor agricole din totalul fondului funciar; - Existenţa grupurilor de producători agricoli; - Existenţa resurselor necesare în vederea dezvoltării sectorului piscicol: amenajări piscicole, reţea hidrografică bogată, etc.	- Regresul înregistrat de majoritatea sectoarele economice ca urmare a crizei economice mondiale; - Capacitatea scăzută a mediului de afaceri de a susţine investiţii pentru dezvoltare; - Slaba dezvoltare a spiritului antreprenorial; - Infrastructura tehnico edilitară necorespunzătoare frânează dezvoltarea economică.
Oportunităţi	**Ameninţări**
- Fondurile europene care sprijină dezvoltarea mediului antreprenorial; - Potenţialul de dezvoltare logistică a comunei, ca urmare a poziţionării în vecinătatea graniţei României cu Ungaria; - Poziţionarea comunei la o distanţă de aproximativ 7 km de Aeroportul Internaţional Oradea; - Amplasarea în apropierea graniţei poate facilita dezvoltarea relaţiilor de colaborare cu agenţi economici şi instituţii publice din Ungaria; - Modernizarea şi extinderea Aeroportului Internaţional Oradea şi includerea în ofertă a unor noi destinaţii; - Sporirea dezvoltării economice ca urmare a finalizării marilor proiecte de infrastructură din zonă: autostradă, drumuri expres, etc. - Forţa de muncă ieftină şi calificată poate conduce la înfiinţarea de noi antreprize; - Încurajarea şi dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; - Cooperarea mediului privat cu autorităţile publice locale, cu instituţiile de învăţământ superior şi centrele de cercetare şi dezvoltare; - Existenţa programelor guvernamentale de susţinere a sectorului IMM.	- Nivel ridicat de fiscalitate şi birocraţie excesivă; - Lipsa lichidităţilor poate conduce la falimentarea unităţilor locale active de tip microîntreprinderi şi chiar a celor medii; - Lipsa informării populaţiei cu privire la procedura de înfiinţare a unei afaceri; - Creşterea ratei inflaţiei şi creşterea ratei şomajului vor conduce implicit la scăderea puterii de cumpărare a produselor şi serviciilor în rândul populaţiei; - Resurse financiare insuficiente pentru finanţarea şi co-finanţarea proiectelor europene; - Instabilitate legislativă; - Migraţia forţei de muncă calificată în afara judeţului şi în afara graniţelor ţării.

1.2.7. Calitatea factorilor de mediu şi surse de poluare

Calitatea aerului

La nivelul comunei Sîntandrei calitatea aerului este bună, neexistând surse majore de poluare a aerului în zonă.

Monitorizarea calităţii aerului în judeţul Bihor se realizează prin reţeaua de monitorizare formată din:

- staţiile automate de monitorizare a calităţii aerului;
- puncte de prelevare pulberi sedimentale;
- puncte de prelevare precipitaţii.

Calitatea apelor

Principalele surse de poluare ale apelor (de suprafaţă şi subterane) de la nivelul comunei sunt reprezentate de utilizarea îngrăşămintelor chimice în agricultură şi de poluarea apelor de suprafaţă şi subterane cauzată de eliminarea de ape uzate menajere (lipsa reţelei de canalizare).

Cel mai important râu care străbate extremitatea nordică a comunei este Crişul Repede. Acesta izvorăşte de la altitudinea de 710 m, în apropiere de localitatea Izvorul Crişului, dintr-o zonă deluroasă de pe marginea nordică a depresiunii Huedinului. Malul drept al Crişului Repede este îndiguit în aval de Oradea pe o lungime de 23,6 km. După ce trece de localitatea Oradea aflându-se în zona de câmpie, cursul lui este lent.

Calitatea solurilor

Solul reprezintă împreună cu ceilalţi factori de mediu - mediul de viaţă pentru plante animale şi om, iar pentru agricultură - principalul mijloc de producţie.

La nivelul comunei Sîntandrei se regăsesc terenuri afectate de nitraţi din activităţi agricole care sunt monitorizate sub aspectul calităţii solului şi măsurilor agropedoameliorative de către instituţiile competente (Direcţia Agricolă şi pentru Dezvoltare Rurală Bihor şi O.S.P.A Bihor). Nu există alte restricţii sau alte surse majore de poluare a solurilor la nivelul comunei Sîntandrei.

Protecţia naturii şi biodiversitatea

Principalele presiuni antropice ce se exercită asupra biodiversităţii sunt:

- schimbarea modului de folosinţă al terenurilor;
- defrişările;
- agricultura intensivă;
- turismul necontrolat;
- supraexplatarea unor specii de plante şi animale;
- incendiile sau alte accidente ecologice;
- fragmentarea habitatelor;
- poluarea;
- exploatarea resurselor;
- amplasarea de construcţii in zone protejate.

În judeţul Bihor au fost desemnate 30 de Situri Natura 2000:

- Număr SCI: 24;
- Număr SPA: 6;
- Numărul de SCI-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes naţional: 17;
- Numărul de SPA-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes naţional: 3.

Pe teritoriul administrativ al comunei Sîntandrei, conform Ordinului nr. 1.964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanţă comunitară, ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România, se află aria protejată:

- ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crişului Repede - reprezentând 9% din teritoriul administrativ al comunei.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Calitatea bună a apelor Crișului Repede; - Număr mic de surse de poluare a aerului; - Nivel redus de poluare a solurilor și subsolurilor; - Existența ariei protejate Natura 2000 ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede;	- Capacitatea limitată a autorităților publice locale de a realiza proiecte în domeniu; - Existența siturilor poluate cauzate de depozitarea în spații necorespunzătoare a deșeurilor în trecut; - Se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole; - Slaba conștientizare a populației și agenților economici privind managementul ariilor protejate; - Resurse umane și financiare scăzute pentru managementul ariilor protejate;
Oportunități	**Amenințări**
- Existența unui cadru național privind protecția mediului: legislație, instituții, strategii și planuri de implentare a Directivelor UE; - Existența Planului de Investiții pe Termen Lung privind „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor; - Existența „Master Plan privind infrastructura de apă și apă uzată în județul Bihor”; - Posibilitatea obținerii de finanțări guvernamentale sau fonduri europene pentru proiecte în domeniul mediului; - Organizarea unor campanii de educare a elevilor în spiritul ecologic; - Implicarea populației în activitățile de educație ecologică; - Dezvoltarea de parteneriate în vederea protecției mediului.	- Întârzieri în implementarea proiectelor pe fondul lipsei fondurilor, în condițiile crizei economice și financiare; - Reducerea suportabilității de plată a populației pentru serviciile de salubrizare, alimentare cu apă și canalizare; - Creșterea presiunilor asupra mediului din cauza deversării necontrolate a apelor uzate menajere în condițiile dezvoltării rețelelor de canalizare și facilităților de epurare într-un ritm inferior celui de dezvoltare a rețelelor de alimentare cu apă potabilă; - Dificultatea susținerii cofinanțării proiectelor în acest domeniu; - Apariția de dificultăți în implementarea planurilor adecvate de management ale ariilor naturale protejate datorită atitudinii proprietarilor privați ai terenurilor.

1.3. ANALIZA PEST

PESTEL este acronimul englezesc de la Political, Economic, Social, Technical, Environment și Legislative. Acest tip de analiză are în vedere influențele externe generate de acești factori. Acești factori nu acționează independent sau paralel ci ei se află în interacțiune și pot genera schimbări imprevizibile asupra dezvoltării unei comunități.

Factorul politic

Un prim factor de ordin politic care poate afecta dezvoltarea comunității se referă la legătura dintre formațiunile politice aflate la guvernare și apartenența politică a persoanelor care administrează/reprezintă interesele comunei.

Un alt factor politic care poate influența dezvoltarea județului Bihor dar și a comunei Sîntandrei este reprezentat de criza politică care caracterizează România în ultima perioadă. Corelațiile acesteia cu dezvoltarea economică au fost deseori demonstrate, cunoscându-se faptul că momentele de maximă tensiune de pe scena politică au dus, spre exemplu, la deprecierea monedei naționale în fața monedei europene și americane și nu numai. Alte probleme ce pot apărea sunt: instabilitate legislativă, diminuarea investițiilor străine, favorizarea intereselor directe ale partidelor în detrimentul interesului public, blocarea programelor și obiectivelor guvernamentale, etc.

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere posibilul efect pe care îl vor avea alegerile locale și parlamentare care se vor desfășura în 2016 precum și rezultatele care vor fi obținute la aceste alegeri la nivel național, județean și local. Rezultatele acestor alegeri precum și efectele asupra dezvoltării județene și locale sunt însă dificil de anticipat și cuantificat.

Reforma administrației publice propusă de Guvernul României este un alt factor politic ce poate avea implicații asupra județului Bihor și asupra comunei.

Descentralizarea serviciilor publice presupune nu numai transferul de autoritate și responsabilități de la nivelul administrației publice centrale la cel al administrației publice locale, ci și transferul surselor de finanțare aferente în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor respective.

În plus, posibilitatea schimbării organizării adminstrative a României, respectiv regionalizarea, poate conduce la o creștere a importanței pe care o vor avea Zonele Metropolitane, cu efecte benefice asupra comunei Sîntandrei.

Alți factori politici ce pot afecta dezvoltarea județului și comunei Sîntandrei: grupurile de presiune (lobby) naționale și internaționale, conflictele militare, aderarea României la spațiul Schengen, calitatea de membru a României în diverse alianțe sau organizații internaționale, etc.

Factorul economic

Aderarea României la Uniunea Europeană este punctul din care la nivel național a fost înregistrată o creștere economică ce poate fi caracterizată ca fiind spectaculoasă. Creșterea economică a României a fost înregistrată din cel de-al doilea trimestru al anului 2007. Statistica europeană a poziționat creșterea economică din România pe primul trimestru din anul 2008 pe locul al doilea în UE, după Slovacia (creșterea produsului intern brut din primul trimestru al anului 2008 fiind de 8,2%).

Creșterea economică a României din perioada post-aderare la UE a fost o creștere economică bazată preponderent pe consum și nu pe producție, ceea ce, în coordonate economice, însemnă un impact major și cu o durată prelungită a crizei mondiale la nivel național comparativ cu alte țări. Efectele crizei economice mondiale sunt: creșterea ratei inflației, creșterea numărului de șomeri, scăderea numărului întreprinderilor active, diminuarea investițiilor, etc. Astfel, putem afirma că un prim factor economic care influențează dezvoltarea județului Bihor și implicit și al comunei Sîntandrei este contextul macroeconomic general, caracterizat, și în prezent, de previziuni pesimiste privind creșterea economică.

Un alt factor economic important este reprezentat de nivelul fiscalității din România, existând două categorii de obligații fiscale pe care întreprinderile trebuie să le respecte: obligațiile fiscale față de bugetul de stat și

obligaţiile fiscale faţă de bugetul local. Principalele obligaţii fiscale faţă de bugetul de stat - impozitul pe profit, impozitul pe venit, taxa pe valoare adăugată, accizele – au o influenţă semnificativă asupra dezvoltării socio-economice a judeţului Bihor. Este de aşteptat ca o reducere a fiscalităţii să ducă la o creştere a numărului întreprinderilor active din judeţ, a cifrei de afaceri a acestora şi, în acelaşi timp, la o scădere a ratei şomajului.

Nivelul salarizării este un alt factor economic important. Din acest punct de vedere, se observă o uşoară creştere a salariului mediu în ultimul an.

Per ansamblu, politica monetară a României reprezintă un factor major de influenţă asupra dezvoltării, prin acţiunile pe care autorităţile le realizează pentru a interveni pe piaţă: stabilirea cantităţii de masă monetară aflată în circulaţie, stabilirea unui prag maxim a inflaţiei, stabilirea nivelului ratei dobânzii, etc.

De asemenea, situaţia macro-economică generală afectează veniturile bugetului de stat şi, în acest fel, sumele care vor fi alocate bugetelor locale şi pentru finanţarea unor programele naţionale de dezvoltare.

Factorul socio-cultural

Unul dintre cei mai importanţi factori socio-culturali care influenţează dezvoltarea judeţului Bihor şi a comunei Sîntandrei este evoluţia demografică. Acesta este afectat de rata natalităţii şi de către fenomenul migraţiei externe. Efectele migraţiei de ordin social sunt: creşterea numărului familiilor monoparentale, creşterea abandonului şcolar, creşterea delicvenţei juvenile, creşterea ratei divorţialităţii, etc.

De asemenea, trebuie avută în vedere şi atitudinea populaţiei vis-á-vis de valorile/elementele culturale, dar şi interesul autorităţilor publice centrale (care se transferă şi la nivel local) pentru dezvoltare infrastructurii culturale şi modernizarea patrimoniului cultural.

Nu în ultimul rând un factor social care afectează dezvoltarea judeţului Bihor este politica din domeniul asistenţei sociale.

Factorul tehnologic

Finanţarea cercetării, nivelul de dotare tehnologică, rata de înnoire a produselor tehnologice, tehnologia informaţiei şi comunicării, accesul la reţelele electronice de comunicare rapide, sunt factori ce influenţează în mod fundamental dezvoltarea judeţului Bihor şi a comunei Sîntandrei.

În România, fondurile alocate domeniului cercetării-dezvoltării s-au diminuat odată cu începerea crizei economice mondiale. Lipsa de investiţii în acest domeniu are repercusiuni asupra tuturor domeniilor, determinând o ruptură majoră de trendurile mondiale în ştiinţă şi tehnologie. Astfel, un factor tehnologic important este reprezentat de finanţarea publică a cercetării-dezvoltării de la nivel naţional. Bineînţeles, este importantă şi distribuţia teritorială a institutelor şi firmelor cu activitate principală de cercetare – dezvoltare – inovare, actualmente majoritatea fiind amplasate în Regiunea de Dezvoltare Bucureşti-Ilfov.

Tehnologia reprezintă un motor pentru toate sectoarele economice, motiv pentru care este necesară aplicarea unor politici publice speciale pentru dezvoltarea TIC. Angrenarea sectorului TIC şi dezvoltarea societăţii informaţionale din România reprezintă, aşadar, un alt factor de influenţă. Este important însă şi preţul tehnologiilor şi măsura în care populaţia, instituţiile publice şi mediul economic pot achiziţiona noile tehnologii. Este cunoscut faptul că introducerea inovaţiilor tehnologice implică costuri ridicate de achiziţie şi de familiarizare a populaţiei şi/sau forţei de muncă.

Astfel, la nivelul mediului rural se înregistrează o penetrare mult mai redusă în ceea ce priveşte dotarea gospodăriilor PC-uri şi a ponderii celor care au acces la internet.

Protecţia mediului

Catastrofele naturale pot afecta obiectivele şi clădirile de patrimoniu, dar şi întregul fond locativ de la nivel judeţean. Catastrofele naturale – cutremurele, alunecările de teren, inundaţiile – ridică probleme şi în ceea ce priveşte siguranţa populaţiei, dar şi în ceea ce

privește activitatea sectorului educațional, de sănătate, cultură, etc.

Trebuie avute în vedere și politicile publice și legislația din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv reglementările europene / mondiale privind protecția mediului, norme ce trebuie respectate și de țara noastră. Respectarea acestor norme poate avea drept efect dirijarea investițiilor publice către anumite tipuri de obiective în defavoarea altora.

Factorul legislativ

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, legislația europeană în vigoare reprezintă o constrângere care trebuie luată în considerare și de către țara noastră. Este necesar a se avea în vedere toate tratatele, acordurile internaționale, legislația în vigoare, dar și actele pregătitoare în toate domeniile de interes. Între cele mai importante documente care trebuie avute în vedere, amintim: Constituția Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană și Tratatele Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul de la Amsterdam, etc.).

Un alt factor juridic cu impact asupra județului Bihor și asupra comunei Sîntandrei este reprezentat de legislația națională, cu modificările și completările ce pot apărea. Spre exemplu, un element cu un posibil impact semnificativ asupra dezvoltării socio-economice este adoptarea legii parteneriatelor de tip public-privat.

Acestea sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice și mai mult decât atât, poate crește numărul investitorilor și, implicit, consolida mediul de afaceri local, cu precădere în mediul rural unde este puțin reprezentat.

Un act normativ foarte important este reprezentat de OUG 13/2010 ce vizează îndeplinirea recomandărilor Uniunii Europene, Organizației Internaționale a Muncii și ale altor foruri internaționale și europene de a elabora și aplica măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă prin sprijinirea creării de locuri de muncă și de a menține preocupările pentru diminuarea incidenței șomajului, mai ales pentru evitarea șomajului de lungă durată. Una dintre cele mai importante acte legislative care vizează dezvoltarea economică este Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor.

La nivel legislativ, din punct de vedere al protecției mediului, prevederile Legii nr. 426/2001 pentru aprobarea OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor are un impact major asupra sistemul de evidență a gestiunii deșeurilor producătorilor.

Activitatea de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerări, precum și a celor biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale(industria agroalimentară) este reglementată prin actul normativ Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenești.

CAPITOLUL II

CAPITOLUL II – Strategia de dezvoltare

Obiective

2020

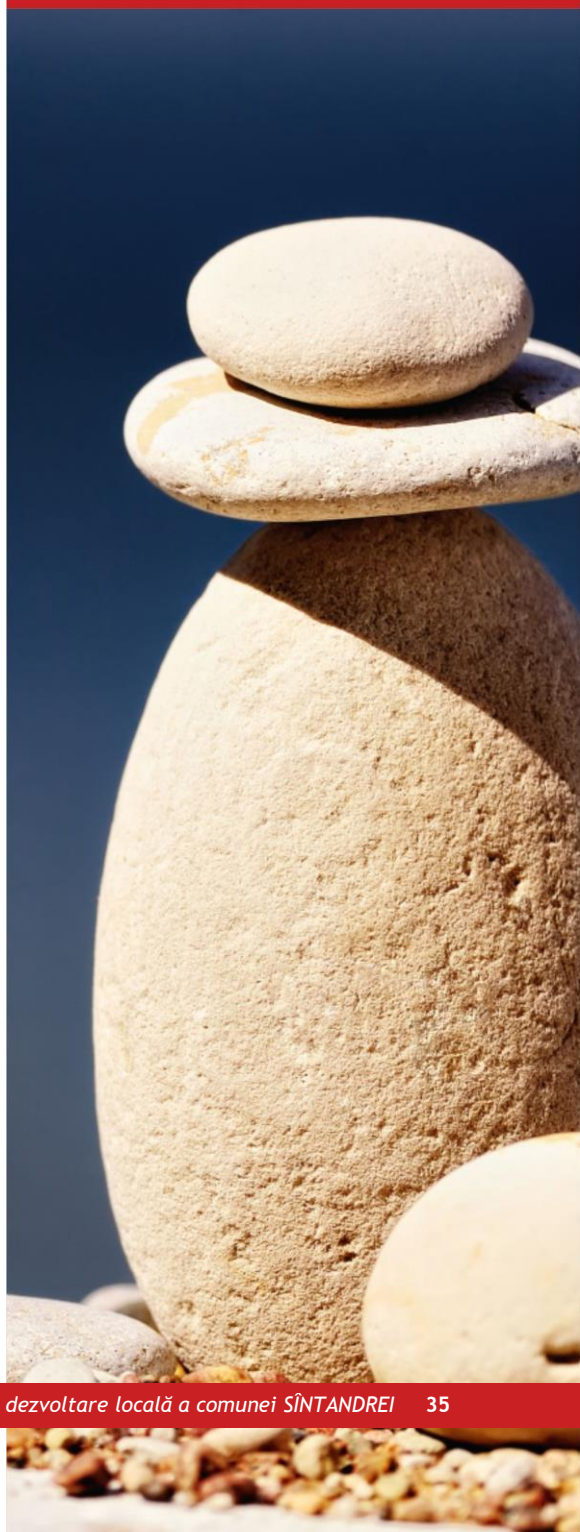

strategie

Strategia de dezvoltare locală a comunei SÎNTANDREI

Viziune 2020

Comuna Sântandrei va oferi locuitorilor săi acces la servicii publice de calitate, infrastructură rutieră şi tehnico-edilitară dezvoltată şi locuri de muncă bine remunerate prin valorificarea superioară a potenţialului agricol existent. Sântandrei va avea o contribuţie semnificativă la dezvoltarea socio-economică şi culturală a întregii Zone Metropolitane Oradea.

Misiune 2020

Misiunea Primăriei Sântandrei este de a stimula creşterea prosperităţii comunei şi a bunăstării cetăţenilor, respectând trei principii importante ce conduc la dezvoltarea durabilă a localităţii: solidaritatea între generaţii, participarea publică la proiectele comunitare şi prezervarea mediului înconjurător.

Obiectiv general 2020

Îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei prin valorificarea superioară a resurselor existente în vederea dezvoltării şi diversificării economiei locale.

OBIECTIVE STRATEGICE 2020

2020

1. **DEZVOLTAREA MEDIULUI DE AFACERI LOCAL PRIN CREŞTEREA COMPETITIVITĂŢII ECONOMICE, ASIGURAREA UNUI MEDIU INVESTIŢIONAL PROPICE ŞI VALORIFICAREA ÎNTR-UN MOD SUSTENABIL A RESURSELOR EXISTENTE**

2. **CREŞTEREA GRADULUI DE ATRACTIVITATE A COMUNEI PRIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE ŞI TEHNICO-EDILITARE**

3. **ÎMBUNĂTĂŢIREA STANDARDELOR DE VIAŢĂ ALE POPULAŢIEI PRIN INVESTIŢII ÎN INFRASTRUCTURĂ ŞI SERVICII PUBLICE**

4. **ÎMBUNĂTĂŢIREA CALITĂŢII FACTORILOR DE MEDIU PENTRU ASIGURAREA UNUI MEDIU SĂNĂTOS DE VIAŢĂ**

5. **ÎMBUNĂTĂŢIREA COEZIUNII SOCIALE ŞI CREŞTEREA GRADULUI DE IMPLICARE A POPULAŢIEI ÎN PROCESUL DECIZIONAL**

6. **DEZVOLTAREA CAPACITĂŢII ADMINISTRATIVE PENTRU UTILIZAREA EFICIENTĂ A CAPITALULUI PUBLIC**

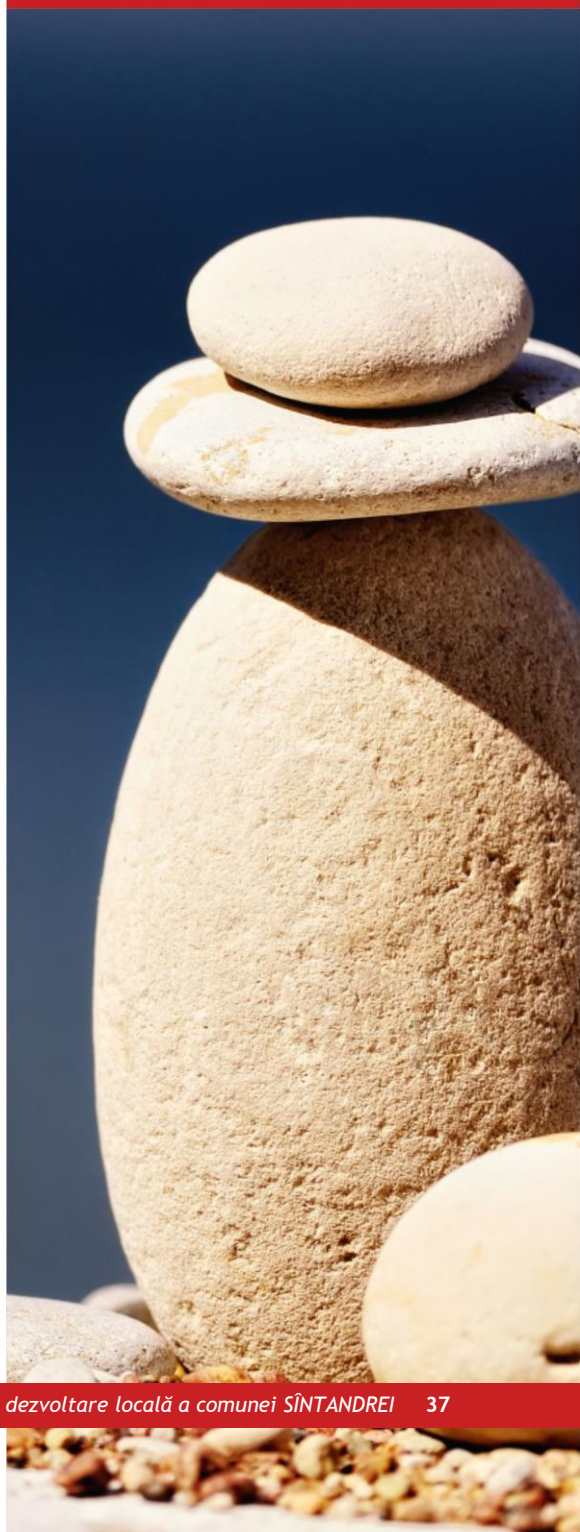

POLITICI ŞI PROGRAME SECTORIALE

SECTOR 1. DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Politica 1.1.

Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local

Programul 1.1.1.
Atragerea investiţiilor / investitorilor străini
Măsuri:

- *Inventarierea imobilelor din comună disponibile pentru investiţii;*
- *Stabilirea unui set de facilităţi pentru investiţii noi, în condiţiile legislative în vigoare;*
- *Promovarea oportunităţilor de investiţii.*

Programul 1.1.2.
Campanii de informare promovare a culturii antreprenoriale
Măsuri:

- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul tinerilor;*
- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul şomerilor.*

Politica 1.2.

Dezvoltarea sectorului agricol

Programul 1.2.1.
Susţinerea producătorilor locali în vederea fructificării resurselor existente
Măsuri:

- *Construirea unor pieţe agroalimentare pentru producătorii locali;*
- *Program de promovare a metodelor şi tehnologiilor agricole moderne;*
- *Promovarea mărcilor locale pe plan naţional şi internaţional;*
- *Susţinerea participării la târguri naţionale şi internaţionale a producătorilor din comună;*
- *Informarea producătorilor locali cu privire la oportunităţile de pe pieţele externe;*

- *Oferirea de consultanță de afaceri specializată pentru creșterea numărului de firme care exportă.*

Programul 1.2.2.
Dezvoltarea infrastructurii de acces spre exploatațiile agricole
Măsuri:

- *Reabilitarea și extinderea drumurilor de acces spre exploatațiile agricole.*

Politica 1.3.
Dezvoltarea resurselor umane

Programul 1.3.1.
Creșterea accesibilității la servicii de formare și consiliere profesională
Măsuri:

- *Extinderea rețelei de consiliere și formare profesională;*
- *Platformă e-learning corelată cu evoluția cererii pieței locurilor de muncă.*

Programul 1.3.2.
Campanii de informare privind oportunitățile de afaceri existente
Măsuri:

- *Organizarea de campanii de informare cu privire la oportunitățile de dezvoltare a afacerilor la nivel local;*
- *Organizarea de campanii de informare și consultanță pentru accesare de fonduri nerambursabile.*

Politica 1.4.
Dezvoltarea sectorului turistic

Programul 1.4.1.
Dezvoltarea infrastructurii de informare și promovare turistică
Măsuri:

- *Înființarea unui Centru de informare turistică și marketing în comuna Sîntandrei.*

Programul 1.4.2.
Reabilitarea/modernizarea/amenajarea corespunzătoare a obiectivelor turistice

Măsuri:

- *Renovarea, dezvoltarea și amenajarea obiectivelor culturale cu potențial turistic;*
- *Reabilitarea și modernizarea căilor de acces spre obiectivele turistice;*
- *Amenajarea de locuri de parcare în apropierea obiectivelor turistice;*
- *Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice;*
- *Amenajarea obiectivelor turistice cu hărți, panouri informative, etc.*

Programul 1.4.3.
Includerea comunei în circuite turistice
Măsuri:

- *Includerea comunei într-un circuit turistic la nivel zonal.*

SECTOR 2. INFRASTRUCTURĂ

Politica 2.1.

Dezvoltarea infrastructurii de transport

Programul 2.1.1.
Extinderea şi modernizarea infrastructurii rutiere
Măsuri:

- *Reabilitarea și lărgirea străzilor care leagă nucleul urbanistic din intravilanul municipiului Oradea de centrele comunelor ce compun teritoriul Zonei Metropolitane Oradea;*
- *Reabilitarea și extinderea drumurilor comunale;*
- *Reabilitarea și extinderea trotuarelor;*
- *Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizări pluviale.*

Politica 2.2.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare

Programul 2.2.1.
Extinderea şi modernizarea infrastructurii de furnizare a apei potabile
Măsuri:

- *Extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă (captare, tratare, distribuție).*

Programul 2.2.2.

Realizarea infrastructurii de canalizare şi de epurare a apelor uzate

Măsuri:

- *Realizarea infrastructurii de canalizare la nivel local.*

Programul 2.2.3.

Creşterea gradului de conectare a populaţiei la reţeaua de gaze naturale

Măsuri:

- *Extinderea reţelei de distribuţie a gazelor naturale.*

Programul 2.2.4.

Modernizarea şi extinderea iluminatului stradal

Măsuri:

- *Extinderea infrastructurii de iluminare stradală la nivel local;*
- *Înlocuirea stâlpilor şi lămpilor învechite;*
- *Achiziţionarea de sisteme de iluminare stradală prin surse alternative de energie.*

SECTOR 3. SERVICII PUBLICE

Politica 3.1.

Dezvoltarea unui serviciu de transport public

Programul 3.1.1.

Furnizarea serviciului de transport public prin extinderea reţelei de la nivelul ZMO

Măsuri:

- *Achiziţionarea de mijloace de transport public (inclusiv ecologice);*
- *Modernizarea străzilor aferente traseelor mijloacelor de transport public;*
- *Realizarea de trasee şi piste special destinate transportului în comun.*

Programul 3.1.2.

Amenajarea de staţii de transport public

Măsuri:

- *Realizarea de staţii de aşteptare pentru reţeaua extinsă a mijloacelor de transport în comun şi pentru taximetrie.*

Politica 3.2.
Îmbunătățirea amenajării urbanistice la nivel local

Programul 3.2.1.
Reactualizarea planului urbanistic general (PUG) şi regulamentului local de urbanism (RLU)
Măsuri:

- *Reactualizarea Planului Urbanistic General;*
- *Realizarea cadastrului comunei.*

Programul 3.2.2.
Dezvoltarea şi modernizarea parcurilor şi spaţiilor de joacă pentru copii
Măsuri:

- *Amenajarea spațiilor verzi publice existente;*
- *Crearea de spații verzi și spații de joacă pentru copii.*

Programul 3.2.3.
Amenajarea de zone de agrement și piste pentru bicicliști
Măsuri:

- *Amenajarea de piste pentru bicicliști în interiorul comunei și care conectează comuna de municipiul Oradea;*
- *Amenajarea de zone de agrement.*

Politica 3.3.
Creşterea siguranţei cetăţenilor

Programul 3.3.1.
Dezvoltarea serviciului public de siguranță a populației
Măsuri:

- *Dezvoltarea serviciului local de poliție;*
- *Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice cu infracționalitate ridicată.*

SECTOR 4. DEZVOLTARE SOCIALĂ

Politica 4.1.

Dezvoltarea patrimoniului imobiliar social

Programul 4.1.1.
Dezvoltarea/extinderea infrastructurii sociale
Măsuri:

- *Construirea, amenajarea și dotarea unei creșe.*

Politica 4.2.

Implicarea comunității în domeniul social

Programul 4.2.1.
Sprijinirea mobilizării comunitare şi voluntariatului
Măsuri:

- *Campanii de promovare a voluntariatului în domeniul social;*
- *Acțiuni de susținere pentru atragerea și instruirea voluntarilor în domeniul social;*
- *Crearea unei baze de date on-line a ONG-urilor și a voluntarilor din domeniul social;*
- *Campanii de mobilizare comunitară.*

Politica 4.3.

Sprijinirea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Programul 4.3.1.
Sprijinirea activităţilor de tip „Şcoală după şcoală”
Măsuri:

- *Amenajarea și dotarea unor centre de tip „After School”;*
- *Promovarea serviciilor furnizate de centrele de tip „After School” în rândul grupurilor țintă.*

Programul 4.3.2.
Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile
Măsuri:

- *Campanii de informare și promovare a importanței educației;*
- *Măsuri de susținere a accesului la educație a elevilor provenind din grupuri vulnerabile;*
- *Continuarea integrării elevilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă.*

Programul 4.3.3.
Facilitarea accesului la educaţie a adulţilor cu un nivel educaţional scăzut
Măsuri:

- *Implementarea unui proiect de tip „ A doua șansă”.*

Sector 5. EDUCAŢIE ŞI CULTURĂ

Politica 5.1.

Îmbunătăţirea condiţiilor de desfăşurare a actului educaţional

Programul 5.1.1.
Reabilitarea/extinderea infrastructurii de învăţământ
Măsuri:

- *Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare de la nivel local;*
- *Înființarea de noi unități de învățământ.*

Programul 5.1.2.
Îmbunătăţirea dotărilor din structurile de învăţământ
Măsuri:

- *Dotarea cu materiale didactice a unităților de învățământ;*
- *Dotarea cu echipamente IT a unităților de învățământ.*

Programul 5.1.3.
Îmbunătăţirea calitativă a actului educaţional
Măsuri:

- *Pregătirea profesională continuă a personalului din creșe, gădinițe, școli și licee.*

Politica 5.2.

Îmbunătăţirea condiţiilor de desfăşurare a activităţilor culturale

Programul 5.2.1.
Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care funcţionează instituţiile de cultură
Măsuri:

- *Reabilitarea și modernizarea clădirilor bibliotecilor publice;*
- *Reabilitarea și modernizarea căminelor culturale.*

Programul 5.2.2.
Îmbunătățirea dotărilor din cadrul instituțiilor de cultură
Măsuri:

- *Îmbunătățirea dotărilor (mobilier, echipamente, cărți) bibliotecilor publice;*
- *Îmbunătățirea dotărilor căminelor culturale.*

Politica 5.3.

Valorificarea superioară a resurselor culturale existente

Programul 5.3.1.
Promovarea valorilor culturale autohtone
Măsuri:

- *Organizarea de festivaluri și evenimente cultural-artistice și istorice periodice;*
- *Susținerea înființării de ansambluri și formații cultural-artistice;*
- *Promovarea capitalului cultural existent din mediul rural la nivel național și internațional.*

Programul 5.3.2.
Dezvoltarea rețelelor de artizanat
Măsuri:

- *Organizarea de târguri de prezentare și vânzare de obiecte de artizanat;*
- *Organizarea de sesiuni de instruire a tinerilor în dobândirea de cunoștințe meșteșugărești;*
- *Susținerea înființării de asociații de meșteșugari.*

SECTOR 6. SĂNĂTATE

Politica 6.1.

Dezvoltarea asistenței medicale primare

Programul 6.1.1.
Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu
Măsuri:

- *Parteneriate între administrația publică și societatea civilă;*
- *Activități de îngrijire și asistență medicală la domiciliu (tratamente, consiliere, consultații medicale, îngrijire de igienă, alimentație, îngrijiri paliative etc.);*
- *Formarea de personal pentru activitățile de îngrijire la domiciliu.*

Programul 6.1.2.
Reabilitarea/extinderea infrastructurii sanitare
Măsuri:

- *Modernizarea unităţilor medicale existente;*
- *Facilitarea înfiinţării de noi unităţi medicale la nivel local;*

Programul 6.1.3.
Înfiinţarea şi dotarea unui centru de permanenţă
Măsuri:

- *Identificarea şi amenajarea sediului centrului de permanenţă;*
- *Operaţionalizarea centrului de permanenţă.*

Politica 6.2.

Dezvoltarea activităţilor de prevenţie

Programul 6.3.1.
Programe multianuale de educaţie şi informare privind sănătatea
Măsuri:

- *Program de informare şi educare adresat tinerilor;*
- *Program de informare şi educare adresat proaspeţilor părinţi;*
- *Program de informare şi educare adresat populaţiei adulte;*
- *Program de informare şi educare adresat vârstnicilor;*
- *Program de informare şi educare cu privire la prevenţia şi tratamentul bolilor frecvente.*

SECTOR 7. MEDIU

Politica 7.1.

Îmbunătăţirea managementului deşeurilor

Programul 7.1.1.
Extinderea şi dezvoltarea serviciilor de colectare şi transport al deşeurilor
Măsuri:

- *Crearea parteneriatului public-privat de gestionare a deşeurilor la nivelul întregului teritoriu al ZMO;*
- *Achiziţia de echipamente şi instalaţii pentru colectare, prelucrare şi valorificarea deşeurilor;*
- *Introducerea sistemului integrat de acţiuni şi activităţi pentru managementul deşeurilor în ZMO;*
- *Organizarea de campanii de informare a populaţiei privind beneficiile colectării selective a deşeurilor;*

- *Construirea unei statii de compostare a deșeurilor vegetale.*

Programul 7.1.2.
Susținerea valorificării energetice şi materiale a deşeurilor
Măsuri:

- *Promovarea în rândul agenților economici a valorificării energetice și materiale a propriilor deșeuri.*

Politica 7.2.
Intervenţii pentru îmbunătăţirea factorilor de mediu

Programul 7.2.1.
Activităţi de împădurire
Măsuri:

- *Împădurirea terenurilor publice neutilizate;*
- *Împădurirea terenurilor care prezint risc de inundații și alunecări;*

Programul 7.2.2.
Creşterea ponderii energiei regenerabile în consumul energetic
Măsuri:

- *Utilizarea de surse de energie nepoluante, regenerabile în instituțiile publice; **
- *Utilizarea de surse de energie regenerabilă în vederea realizării iluminatului public; **

Programul 7.2.3.
Sprijinirea eficienței energetice în infrastructuri publice (clădiri publice și rezidențiale)
Măsuri:

- *Investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri publice;*
- *Investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri rezidențiale.*

SECTOR 8. ADMINISTRAŢIA PUBLICĂ

Politica 8.1.

Îmbunătăţirea calităţii serviciilor publice

Programul 8.1.1.
Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii în care îşi desfăşoară activitatea administraţia publică locală
Măsuri:

- *Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care îşi desfăşoară activitatea administraţia publică locală;*
- *Dotarea sediului administraţiei publice locale cu mobilier şi echipamente moderne;*
- *Dotarea administraţiei publice locale cu mijloace IT&C moderne.*

Programul 8.1.2.
Dezvoltarea resurselor umane
Măsuri:

- *Platformă e-learning pentru funcţionarii din cadrul administraţiei publice locale;*
- *Cursuri de specializare pentru funcţionarii din cadrul administraţiei publice locale.*

Politica 8.2.

Creşterea gradului de transparenţă al administraţiei publice locale

Programul 8.2.1.
Îmbunătăţirea colaborării între mediul de afaceri şi administraţia publică locală
Măsuri:

- *Promovarea parteneriatelor de tip public privat;*
- *Organizarea periodică de consultări publice cu reprezentanţii mediului de afaceri.*

Programul 8.2.2.
Îmbunătăţirea colaborării între populaţie şi administraţia publică locală
Măsuri:

- *Organizarea periodică de consultări publice cu populaţia.*

Programul 8.1.3.
Dezvoltarea serviciilor de e-administraţie
Măsuri:

- *Crearea unui sistem electronic de servicii publice la nivelul administraţiei publice locale.*

PROIECTE IMPLEMENTATE ÎN PERIOADA 2007-2014

DOMENIU	TITLU PROIECT	SURSA DE FINANȚARE	REZULTATE AȘTEPTATE	BUGET (LEI)	DURATA
Infrastructură tehnico-edilitară	Lucrări extindere iluminat public-post trafo Sîntandrei și Palota	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	320.407	2007
Sport	Lucrări exterioare Sală de Sport Sîntandrei	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	133.910	2008
Sport	Vestiar teren sport	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	305.390	2008
Servicii publice	Mobilier parc de joacă Sîntandrei	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	199.143	2008
Infrastructură tehnico-edilitară	Alimentare cu apă în Sîntandrei	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	1.323.480	2008-2009
Infrastructură tehnico-edilitară	Extindere rețele gaz	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	366.060	2008
Educație	Reabilitare Școală Palota	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	148.770	2009
Sănătate	Execuție spații medicale	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	1.350.000	2009
Servicii publice	Capelă cimitir comunal Sîntandrei	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	1.030.218	2010
Servicii publice	Capelă cimitir comunal Palota	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	433.224	2010
Servicii publice	Sistem de supraveghere video	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	60.000	2011

Sport	Execuție tribună teren de sport	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	877.305	2011
Servicii publice	Parc de joacă sat Palota	Buget local și AFM	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	699.401	2012
Infrastructură tehnico-edilitară	Extindere iluminat public în zona de locuințe tineri și bl.ANL	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	413.594	2012
Cultură	Reparații capitale Cămin Cultural Palota	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	239.553	2013
Infrastructură tehnico-edilitară	Extindere rețea gaz	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	141.686	2013
Servicii publice	Achizitie autoutilotara Dacia Duster	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	73.615	2014
Infrastructură tehnico-edilitară	Extindere rețea gaz	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	236.705	2014
Agrement	Proiectare Ștrand	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	278.912	2014
			TOTAL	**8.331.373 lei**	

PROIECTE ÎN CURS DE IMPLEMENTARE

DOMENIU	DENUMIRE PROIECT	DESCRIERE/ OBIECTIV	BUGET ESTIMATIV	SURSĂ DE FINANȚARE
Dotări independente	Centrală termică	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	5.000 lei	Buget local
	Extindere sistem supraveghere video	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	25.000 lei	Buget local
	Achiziție motocoasă	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	4.500 lei	Buget local
Servicii dezvoltare publică și locuințe	Construcție creșă în localitatea Sîntandrei	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	688.020 lei	Buget local
	Amenajare stație autobuz	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	50.000 lei	Buget local
	Extindere rețele iluminat, rețele electrice	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	160.000 lei	Buget local
	Reactualizare Studiu Fezabilitate amenajare străzi	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	25.000 lei	Buget local
	Studiu Fezabilitate drum ocolitor localitatea Sîntandrei	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	30.000 lei	Buget local
	Proiect Tehnic monument închinat eroilor	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	20.000 lei	Buget local
	Pregătire documentații construire case sociale pentru rromi	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	10.000 lei	Buget local
	Proiectare rețele gaze	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	25.000 lei	Buget local
	Asfaltare străzi	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	550.000 lei	Buget local
		TOTAL	**1.592.520 lei**	

PORTOFOLIUL DE PROIECTE

DOMENIU	DENUMIRE PROIECT	DESCRIERE/ OBIECTIV	BUGET ESTIMATIV	SURSĂ DE FINANȚARE
Agricultură	1. Modernizare drumurilor spre exploatațiile agricole	Reabilitarea şi modernizarea drumurilor de exploatare reprezintă crearea de rute alternative pentru traficul agricol din comună.	300.000 Euro	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală
Turism	2. Construirea unui ștrand termal	Creşterea atractivităţii turistice a comunei Sîntandrei prin valorificarea superioară a resurselor existente	4.000.000 Euro	Programul Operațional Regional
Infrastructură rutieră	3. Modernizare străzi în satele Sîntandrei și Palota	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comună.	1.000.000 Euro	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală
	4. Șosea ocolitoare pentru trafic greu	Îmbunătățirea factorilor de mediu prin reducerea traficului la nivelul comunei Sîntandrei	5.000.000 Euro	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală
Infrastructură tehnico-edilitară	5. Extindere rețea de apă și canalizare pe străzile nou create	Îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale locuitorilor comunei Sîntandrei şi facilitarea desfăşurării activităţilor economice prin furnizarea accesului la reţelele de apă şi canalizare.	3.600.000 Euro	APAREGIO
	6. Extinderea și modernizarea iluminatului public	Îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei prin furnizarea accesului la servicii publice de calitate.	1.000.000 Euro	Programul Operațional Regional
	7. Amenajare piste biciclete	Îmbunătăţirea accesibilităţii satelor Sîntandrei şi Palota	250.000 Euro	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria
Social	8. Construirea de locuințe sociale pentru rromi	Îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor defavorizate de etnie rromă din comuna Sîntandrei	200.000 Euro	Programul Operațional Regional
	9. Înființarea unui Centru “After School”	Sprijinirea şi dezvoltarea de programe pentru menţinerea elevilor în educaţie şi prevenirea părăsirii timpurii a şcolii	100.000 Euro	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală

Educație	10. Înființarea unei grădinițe la nivel comunal	Îmbunătăţirea calităţii serviciilor publice de învăţământ din comuna Sîntandrei prin asigurarea condiţiilor corespunzătoare de desfăşurare a actului educaţional.	300.000 Euro	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală
Cultură	11. Bibliotecă și Centru de informare	Stimularea dezvoltării culturale a comunei Sîntandrei prin investiţii în resursele cultural-educaţionale existente	400.000 Euro	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală
		TOTAL	**16.150.000 Euro**	

FIŞE DE PROIECTE

PROIECT 1. MODERNIZAREA DRUMURILOR SPRE EXPLOATAŢIILE AGRICOLE	
Scopul proiectului	Îmbunătăţirea competitivităţii sectorului agricol prin atingerea standardelor de calitate impuse de Uniunea Europeană
Problema identificată	Comuna Sîntandrei se remarcă prin potenţialul agricol existent, cea mai mare parte a fondului funciar fiind destinată utilizării agricole. Reabilitarea şi modernizarea drumurilor de exploatare ar reprezenta crearea de rute alternative pentru traficul agricol din comună.
Buget estimat	0,3 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2016-2018

PROIECT 2. CONSTRUIREA UNUI ŞTRAND TERMAL

Scopul proiectului	Creşterea atractivităţii turistice a comunei Sîntandrei prin valorificarea superioară a resurselor existente
Problema identificată	În prezent, sectorul turistic de la nivel local este destul de slab dezvoltat, la nivelul Zonei Metropolitane Oradea principalele atracţii turistice fiind staţiunile balneare din comuna Sânmartin şi municipiul Oradea. Sectorul turistic de la nivel local poate fi dezvoltat prin valorificarea resurselor naturale şi culturale existente. Un astfel de demers este chiar valorificarea apelor subterane cu caracter termal, prezentul proiect prevăzând chiar înfiinţarea unui ştrand de apă termală. Pentru înfiinţarea ştrandului de apă termală o variantă ar fi realizarea unui parteneriat public-privat, Primăria Comunei Sîntandrei putând pune la dispoziţie un teren cu o suprafaţă de 3 ha pentru construirea ştrandului, plus un teren învecinat pentru construirea unei parcări.
Buget estimat	4 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul Operaţional Regional Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria / Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri local (Parteneriat public-privat)
Perioada de implementare	2017-2019

PROIECT 3. MODERNIZAREA ŞI EXTINDEREA STRĂZILOR DIN SATELE SÎNTANDREI ŞI PALOTA

Scopul proiectului	Îmbunătăţirea accesibilităţii rutiere în comuna Sîntandrei
Problema identificată	Modernizarea şi extinderea străzilor din satele Sîntandrei şi Palota
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală / Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Judeţean Bihor
Perioada de implementare	2016-2019

PROIECT 4. ŞOSEA OCOLITOARE PENTRU TRAFIC GREU

Scopul proiectului	Îmbunătăţirea factorilor de mediu prin reducerea traficului la nivelul comunei Sîntandrei
Problema identificată	Una din problemele principale ale comunei este traficul intens de la nivel local. În acest sens se propune construirea unei şosele ocolitoare pentru traficul greu care să lege municipiul Oradea de comuna Girişu de Criş, acest fel reducându-se numărul autovehiculelor de mare tonaj care vor traversa comuna Sîntandrei.
Buget estimat	5 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Judeţean Bihor
Perioada de implementare	2016-2020

PROIECT 5. EXTINDEREA REŢELEI DE APĂ ŞI CANALIZARE PE STRĂZILE NOU CREATE

Scopul proiectului	Îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale locuitorilor comunei Sîntandrei şi facilitarea desfăşurării activităţilor economice prin furnizarea accesului la reţelele de apă şi canalizare
Problema identificată	Acest proiect constă în extinderea reţelei de apă şi canalizare pe străzilor nou create în comună, lungimea estimată necesară pentru fiecare reţea fiind de 15 km.
Buget estimat	3,6 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Proiectul APAREGIO implementat de Compania de Apă Oradea, Etapa II Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria / Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Judeţean Bihor
Perioada de implementare	2016-2018

PROIECT 6. EXTINDEREA ŞI MODERNIZAREA ILUMINATULUI PUBLIC

Scopul proiectului	Îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei prin furnizarea accesului la servicii publice de calitate
Problema identificată	Odată cu extinderea infrastructurii rutiere la nivel local va fi necesară şi extinderea iluminatului public. În acest sens, o alternativă ar fi asigurarea parţială a iluminatului prin surse de energie regenerabilă. Totodată se impune înlocuirea lămpilor şi stâlpilor uzaţi fizic şi moral în vederea reducerii costurilor destinate iluminatului stradal.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul Operațional Regional Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Fonduri guvernamentale Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2018

PROIECT 7. AMENAJARE PISTE DE BICICLETE

Scopul proiectului	Îmbunătăţirea accesibilităţii satelor Sîntandrei şi Palota
Problema identificată	În comuna Sîntandrei nu sunt amenajate piste pentru bicicliști, deşi acestea ar facilita mobilitatea populaţiei, ar ajuta la fluidizarea traficului şi la protecţia mediul prin reducerea emisiilor de gaze provocate de autovehicule.
Buget estimat	0,25 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Administraţia Fondului de Mediu
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017-2019

PROIECT 8. CONSTRUIREA DE LOCUINȚE SOCIALE PENTRU RROMI

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor defavorizate de etnie romă din comuna Sîntandrei
Problema identificată	Lipsa de condiții decente de locuire a persoanelor defavorizate de etnie romă din comuna Sîntandrei. Problema poate fi rezolvată prin construirea a 20 de locuințe sociale.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Organizații non-guvernamentale
Perioada de implementare	2017

PROIECT 9. ÎNFIINŢAREA UNUI CENTRU „AFTER SCHOOL”

Scopul proiectului	Sprijinirea şi dezvoltarea de programe pentru menţinerea elevilor în educaţie şi prevenirea părăsirii timpurii a şcolii
Problema identificată	La nivelul comunei Sîntandrei se estimează că 10% din populaţia şcolară este de etnie romă. În rândul acestora au fost semnalate mai multe probleme, printre care şi rata ridicată a abandonului şcolar. Pe de altă parte, rata natalităţii în rândul populaţiei de etnie romă este foarte ridicată, ceea ce înseamnă că populaţia de vârsta şcolară este din ce în ce mai numeroasă. Acest proiect constă în înfiinţarea unui centru After School la nivel local, care va duce la reducerea ratei abandonului şcolar în cadrul unităţilor educaţionale din Sîntandrei, reducerea ratei de delincvenţă juvenilă şi creşterea performanţelor şcolare a elevilor cu părinţi plecaţi la muncă în străinătate.
Buget estimat	0,1 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria / Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017-2019

PROIECT 10. ÎNFIINŢAREA UNEI GRĂDINIŢE LA NIVEL COMUNAL

Scopul proiectului	Îmbunătăţirea calităţii serviciilor publice de învăţământ din comuna Sîntandrei prin asigurarea condiţiilor corespunzătoare de desfăşurare a actului educaţional
Problema identificată	Din cauza numărului destul de ridicat de copii din comuna Sîntandrei, la nivel local ar fi necesară înfiinţarea unei noi grădiniţe. Acest proiect prevede realizarea unei construcţii noi în cadrul căreia să îşi desfăşoare activitatea o nouă grădiniţă.
Buget estimat	0,3 mil. euro
Posibile surse de finanţare	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unităţile educaţionale de la nivel local Inspectoratul Judeţean Şcolar Bihor
Perioada de implementare	2016-2018

PROIECT 11. BIBLIOTECĂ ŞI CENTRU DE INFORMARE

Scopul proiectului	Stimularea dezvoltării culturale a comunei Sîntandrei prin investiţii în resursele cultural-educaţionale existente
Problema identificată	Infrastructura culturală din comuna Sîntandrei este formată din Biblioteca Comunală Sîntandrei şi din două cămine culturale. Biblioteca Comunală datează din anul 1966, pe parcursul timpului funcţionând în mai multe clădiri (vechiul sediu al CAP-ului, spaţiul arhivei din incinta Primăriei Sîntandrei, fostă sală de clasă). Acest proiect constă în construirea unei clădiri noi cu regim de înălţime P+1, în vederea desfăşurării activităţii bibliotecii publice şi a unui centru de informare. Pentru această investiţie, există un teren disponibil aflat în patrimoniul public. De asemenea, în cadrul proiectului se va achiziţiona fond de carte, echipamente IT şi mobilier specific.
Buget estimat	0,4 mil euro
Posibile surse de finanţare	Programul Naţional de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017-2019

PROIECT 12. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURA LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

Scopul proiectului	Inelul de centura va face legatura dintre punctul de acces catre Autostrada Transilvania pe DN 19, intersecteaza DN1, DJ 797, DN 79 dupa care se continua spre sud-est intersectand DN 76, traverseaza DN 1 si se va inchide la DN 19.
Problema identificată	Municipiul Oradea este un nod important de transport regional şi european, fiind situat la convergenţa celor două reţele trans-europene care străbat România pe direcţia est-vest, respectiv Autostrada Transilvania şi Axa 7 TEN-T, de care Oradea va fi legată prin DN 76 şi DN 79 modernizate. Configurarea viitoare a reţelei rutiere în zonă include două proiecte foarte importante şi anume: -Autostrada Transilvania: Brasov – Oradea (Sectiunea 3C: Suplacu de Barcau-Bors) -Drum expres Arad – Oradea. Municipiul Oradea se relaţionează cu restul ţării în principal pe direcţiile Est şi Sud şi puţin spre Nord astfel: Drumurile care alcatuiesc reteaua publica in zona municipiului sunt in principal drumuri nationale si judetene. Traseul acestora este fie radial, pentru drumurile care penetreaza, fie concentric cu perimetrul municipiului pentru drumurile de legatura: - cu DN1 pe direcţia Est - DN 76 – Oradea – Deva - DN 79 – Arad – Oradea - DN 19 – Oradea – Satu Mare pe direcţia Nord - Varianta Oradea – km 0-km 14+200 Zona Metropolitana Oradea se va confrunta cu o provocare deosebită deoarece viitoarea arteră de mare capacitate de legătură cu restul ţării (A3) va fi în Nord iar reţeaua stradală din nordul oraşului Oradea şi DN 19 sunt slab dezvoltate şi amenajate (nu a fost nevoie de mai mult până acum) deoarece traficul spre Nord era mai mic. DN 19 până se va racorda la A3 tranzitează localitatea Biharia şi o lărgire a lui la patru benzi prin localitate nu credem ca este posibil şi nici de dorit. Ringul metropolitan va reprezinta un segment de centura exterioara, la nivel de comune limitrofe ale ZMO, care sa asigure legaturile de acces dinspre comune, dar si dinspre Cluj, Deva, Arad, catre punctul de frontiera Bors si catre calea de acces pentru viitoarea Autostrada Transilvania. Varianta optimă propusă în Studiul De Prefezabilitate are o lungime a traseului de aprox. 54.79 km. Traseul se desprinde din DN19 la Nord de localitatea Biharia se intersecteaza cu DJ 191F pe la Nord de localitatea Cauaceu, traverseaza o zona de deal pe la Vest de localitatea Cetariu apoi intersecteaza DJ767F. Artera trece

PROIECT 12. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURA LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

	pe la Nord de Valea Rosie apoi traverseaza o zona impadurita indreptandu-se spre Sud prin Vestul localitatii Husasau de Cris. In continuare traseul traverseaza canalul amenajat si Crisul Repede, apoi se intersecteaza cu DN1 si CF300 Bucuresti Oradea. In continuare artera ocoleste pe la Est Rezervatia Padurea cu Narcise apoi strabate pe la Nord Vest zona protejata Betfia pe la Sud Est de Baile 1 Mai si Sud de Baile Felix. Traseul centurii se intersecteaza cu DN76 si CF 314 Oradea Holod si se indreapta spre Vest prin Sudul localitatii Apateu. Artera este proiectata pe acest culoar pe traseul rezervat conform PUG localitatile Chisirid Nojorid Apateu. In continuare centura se intersecteaza cu DN79 pe la Sud de localitatea Nojorid dupa care traseul se intalneste cu ruta drum expres Arad Oradea si urmeaza directia acestuia pana la intersectia cu Autostrada Transilvania. Drumul expres Arad Oradea are directia spre Nord pe la Estul localitatii Livada de Bihor, se intersecteaza cu CF310 Arad Oradea apoi parcurge Campia Besineu. Drumul expres traverseaza CF312 Oradea - Cheresig pe la Vestul localitatii Palota, apoi intersecteaza DJ797 prin intermediul unui nod, dupa care traverseaza Crisul Repede si canalul amenajat apoi se intersecteaza cu DN1 prin intermediul unui nod la Estul localitatii Santion. In continuare drumul expres intersecteaza CF300 Bucuresti Oradea si DJ190. Traseul centurii se inchide facand legatura intre drumul expres si DN19 la Nordul localitatii Biharia.
Buget estimat	334 mil Euro (TVA inclus)
Posibile surse de finanțare	CNADNR Ministerul Transporturilor Banca Europeană de Investiții
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea CNADNR Guvernul României Ministerul Transporturilor
Perioada de implementare	2018-2025

PROIECT 12. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURA LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

Harta

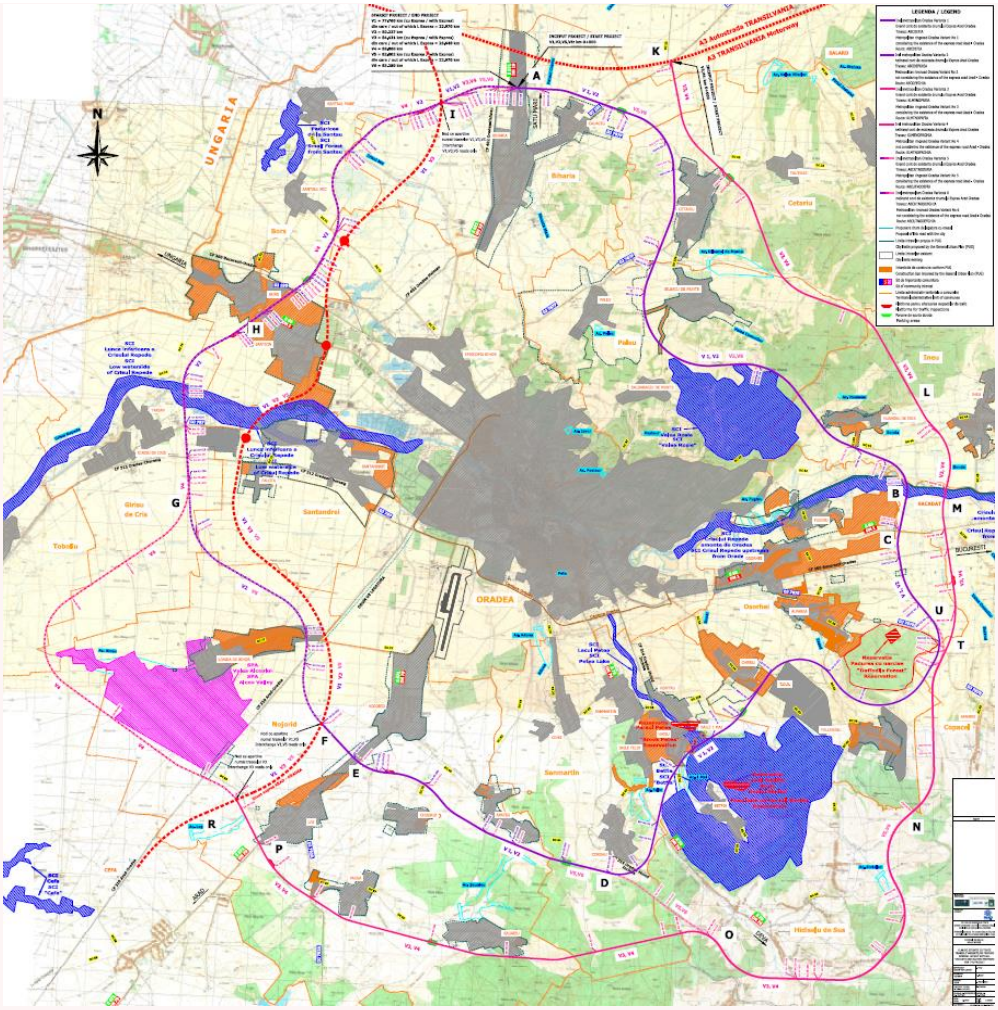

2.3 MECANISMUL DE MONITORIZARE ŞI EVALUARE A IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Mecanismul de monitorizare şi evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare are drept scop atât aprecierea gradului de realizare al activităţilor propuse de document, per ansamblu, cât şi fundamentarea eventualelor revizuiri şi modificări ale direcţiilor de dezvoltare, obiectivelor, ţintelor, planurilor de măsuri şi acţiuni. Monitorizarea şi evaluarea implementării strategiei va fi realizată în permanenţă şi va consta în verificarea implementării activităţilor şi programelor realizate, corelarea rezultatelor obţinute cu obiectivele propuse, colectarea datelor necesare pentru popularea bazei de date a indicatorilor de monitorizare şi evaluare etc. Pe lângă evaluarea activităţii de implementare a strategiei, această activitate contribuie la o îmbunătăţire a coordonării proiectelor realizate în profil teritorial.

Activitatea de monitorizare şi evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare a Comunei Sîntandrei este similară celor din celelalte unităţi teritorial-administrative din Zona Metropolitană Oradea. La nivel metropolitan, activitatea de monitorizare şi evaluare va sintetiza rezultatele locale, adăugând informaţii privind proiectele metropolitane.

Informaţiile activităţii de monitorizare şi evaluarea a implementării strategiei vor fi prezentate sub forma unui raport, la o perioadă stabilită la nivel metropolitan (se recomandă ca această perioadă să nu fie mai mică de 1 an), în baza unui şablon de raportare, structurat pe capitole relevante (ex: activităţi realizate în perioada de raportare, rezultate obţinute, stadiul dezvoltării socio-economice în comparaţie cu perioada iniţială, gradul de realizare a proiectelor propuse etc.). Ca unitate de monitorizare, Primăria Comunei Sîntandrei îşi va delega un raportor care va elabora raportul periodic. Rapoartele din teritoriu se centralizează de către A.D.I. Zona Metropolitană Oradea.

SET DE INDICATORI DE MONITORIZARE ŞI EVALUARE

1. CONDIŢII DE LOCUIRE	
1.A. Intensitatea de locuire	
indicatori	modalitate de calcul
1.1. Intensitatea de locuire	=Suprafaţa intravilană / suprafaţa totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1.2. Densitatea urbană	=Populaţia / suprafaţa intravilană; u.m.: locuitori/km^2; sursa: INS, DJS;
1.B. Mediu	
indicatori	modalitate de calcul
1.3. Spaţii verzi pe cap de locuitor	=Suprafaţa spaţiilor verzi amenajate / populaţie totală; u.m.: m^2/locuitor; sursa: INS, DJS;
1.4. Ponderea spaţiilor verzi din suprafaţa urbană totală	=Suprafaţa spaţiilor verzi amenajate / suprafaţa totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1. C. Locuinţe	
indicatori	modalitate de calcul
1.5. Gradul de solicitare a teritoriului pentru locuire	=Suprafaţa locuinţelor / suprafaţa intravilană *1000; u.m.: m^2 / 1000 m^2; sursa: INS, DJS;
1.6. Densitatea locuinţelor	=Număr de locuinţe / suprafaţa intravilană; u.m.: locunţe/km^2; sursa: INS, DJS;
1.7. Disponibilitatea locuinţelor	=Suprafaţa locuibilă existentă / populaţie totală; u.m.: m^2 locuinţe / locuitor; sursa: INS, DJS;
1.8. Suprafaţa medie a unei locuinţe	= Suprafaţa locuibilă existentă / locuinţe existente; u.m.: m^2; sursa: INS, DJS;
1.9. Număr mediu de camere al unei locuinţe	= Camere pentru locuit existente / locuinţe existente; u.m.: camere; sursa: INS, DJS;
1.10. Suprafaţa medie a unei camere pentru locuit	= Suprafaţa locuibilă existentă / camere pentru locuit existente; u.m.: m^2; sursa: INS, DJS;

2. INFRASTRUCTURĂ FIZICĂ	
2. A. Drumuri	
indicatori	modalitate de calcul
2.1. Densitatea străzilor	=Lungimea străzilor / suprafaţa totală; u.m.: km drum/km^2; sursa: INS, DJS;
2.2. Gradul de modernizare a străzilor	=Lungimea străzilor modernizate / lungimea totală a străzilor * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2. B. Utilităţi	
indicatori	modalitate de calcul
2.3. Densitatea reţelei de distribuţie a apei potabile	=Lungimea reţelei de distribuţie a apei / suprafaţa intravilană; u.m.: km reţea/km^2; sursa: INS, DJS;
2.4. Gradul de utilizare a capacităţii de producere a apei	=Capacitatea totală de producere a apei / cantitatea de apă consumată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2.5. Gradul de conectare la reţeaua de canalizare	=Gospodării conectate / Numărul total de gospodării; u.m.: % sursa: INS, DJS;
3. DEMOGRAFIE ŞI FORŢĂ DE MUNCĂ	
3. A. Populaţie	
indicatori	modalitate de calcul
3.1.Densitatea populaţiei	=Populaţia totală / suprafaţa totală; u.m.: locuitori/km^2; sursa: INS, DJS;
3.2. Rata de dependenţă demografică	=Numărul persoanelor în afara vârstei legale de muncă / Numărul persoanelor în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.3. Rata sporului natural	=Soldul sporului natural / populaţie totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.4. Rata de fertilitate	=Numărul nou-născuţilor vii / populaţie feminină în vârstă fertilă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.5. Rata sporului migrator intern	=Soldul schimbărilor de domiciliu / populaţie totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;

3. B. Forţă de muncă	
indicatori	modalitate de calcul
3.6. Rata de ocupare a forţei de muncă	=Populația ocupată / resurse de muncă; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.7. Rata de înlocuire a forţei de munca	=Numărul persoanelor sub vârsta legală de muncă (0-14 ani) / o treime din numărul persoanelor aflate în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
4. NIVEL DE TRAI	
indicatori	modalitate de calcul
4.1. Durata medie a vieţii	=numărul total de om-ani trăiți de întreaga populație / numărul de supraviețuitori în vârstă de 0 ani; u.m.: ani; sursa: INS, DJS, pe baza tabelelor de mortalitate;
4.2. Vârsta medie a soților - feminin	=suma căsătoriilor înregistrate pe fiecare vârstă ponderate cu vârstele pentru care s-au înregistrat căsătorii / suma totală a vârstelor anuale nupțiabile; U.m.: ani; sursa: INS, DJS;
4.3. Rata mortalităţii infantile	=numărul deceselor infantile / numărul născuților vii * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
4.4. Gradul de dotare cu autoturisme	=numărul autoturismelor înmatriculate / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS, Poliția Rutieră;
4.5. Suprafaţa medie a unei locuinţe terminate	= Suprafața locuibilă a unei locuințe terminate / număr de locuinţe terminate; u.m.: m^2; sursa: INS, DJS;
4.6. Consum casnic mediu lunar de apă	=Cantitatea de apă potabilă distribuită lunar populației existente / populație totală; u.m.: m^3 / locuitor; sursa: INS, DJS;
4.7. Gradul de acoperire cu abonamente TV	=numărul abonamentelor TV / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5. ECONOMIE	
5. A. Activitate economică generală	
indicatori	modalitate de calcul
5.1. Rezultatul financiar al mediului de afaceri	=Cifra de afaceri a unităților locale / populația totală; u.m.: lei / locuitor; sursa: INS, DJS;
5.2. Densitatea IMM	Numărul total al IMM / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;

5.3. Ponderea sectorului privat în economia locală	=Număr de salariaţi din sectorul privat / Număr total de salariaţi * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.4. Ponderea populaţiei ocupate în activităţi neagricole din totalul populaţiei ocupate	=Populaţie ocupată în activităţi neagricole / Populaţie ocupată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.5. Ponderea consumului industrial de apă	Consum industrial de apă / consum total de apă * 100; U.m. %; sursa: INS, DJS;
5. B. Construcţii	
indicatori	modalitate de calcul
5.6. Locuinţe noi	=Suprafaţa locuinţelor pentru care s-a obţinut autorizaţie de construcţie / populaţia totală * 1000; u.m.: m^2/1000 loc; sursa: INS, DJS;
5.7. Clădiri noi, altele decât locuinţe	=Suprafaţa clădirilor, altele decât locuinţe, pentru care s-a obţinut autorizaţie de construcţie / populaţia totală * 1000; u.m.: m^2/1000 loc; sursa: INS, DJS;
5. C. Turism	
indicatori	modalitate de calcul
5.8. Mărimea medie a unei unităţi de cazare turistică	=Capacitatea de cazare existentă / unităţi de cazare existente; u.m.: locuri; sursa: INS, DJS;
5.9. Densitatea locurilor de cazare existente	=Capacitatea de cazare existentă / suprafaţa intravilană; u.m.: locuri/km^2; sursa: INS, DJS;
5.10. Indicele de utilizare netă a capacităţii de cazare	=Capacitatea de cazare în funcţiune / înnoptări turistice * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6. SERVICII PUBLICE	
6. A. Sănătate	
indicatori	modalitate de calcul
6.1. Disponibilitatea personalului medical calificat	=Personal medico-sanitar calificat / populaţia totală * 1000; u.m.: personal calificat / 1000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.2. Densitatea cabinetelor medicale de familie	=Cabinete medicale de familie / populaţia totală * 10.000; u.m.: cabinete medicale de familie / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.3. Densitatea farmaciilor	=Farmacii / populaţia totală * 10.000; u.m.: farmacii / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6. B. Educaţie	
indicatori	modalitate de calcul
6.4. Dotarea cu TIC a unităţilor de învăţământ	=Numărul PC-urilor deţinute de unităţile de învăţământ / populaţia şcolară * 1000; u.m.: PC-uri / 1.000 elevi;

	sursa: INS, DJS;
6.5. Capacitatea unităţilor de învăţământ	= Populaţia şcolară / săli de clasă şi cabinete; u.m.: elevi / sală; sursa: INS, DJS, ISJ;
6.6. Gradul de solicitare a cadrelor didactice	=Numărul elevilor din învăţământul primar şi gimnazial / numărul cadrelor didactice din învăţământul primar şi gimnazial u.m.: elevi / cadru didactic; sursa: INS, DJS, ISJ;
6. C. Cultură	
indicatori	modalitate de calcul
6.7. Indicele de cuprindere la lectură	=Numărul abonaţilor bibliotecilor publice / populaţia totală; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.8. Indicele de circulaţie a documentelor	=Volume eliberate / volume existente în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.9. Indicele de lectură a cititorilor	=Volume eliberate / cititori în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.10. Capacitatea sălilor de spectacole	=Locuri disponibile în săli de spectacole / populaţia totală * 10.000; u.m.: locuri / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS;